

37. Országos Tudományos Diákköri Konferencia
Had- és Rendészettudományi Szekció
Budapest, 2025. április 22–24.
Nemzeti Közsolgálati Egyetem
Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar

Technológia és társadalom: Hogyan formálják át a modern eszközök a rendészeti bűnmegelőzést?

Jelige: *Modernizáció*

Pályamunka lezárásának időpontja: 2024. május

2025.

TARTALOMJEGYZÉK

1. BEVEZETÉS	4
1.1. A TÉMAVÁLASZTÁS INDOKLÁSA.....	4
1.2. HIPOTÉZISEK.....	4
1.3. A KUTATÁS MÓDSZERTANA	5
1.4. A KUTATÁS CÉLJA	5
2. A BŰNMEGELŐZÉSI TEVÉKENYSÉG.....	6
2.1. A BŰNMEGELŐZÉSRŐL ÁLTALÁNOSÁGBAN	6
2.2. A BŰNMEGELŐZÉS JOGSZABÁLYI HÁTTERE	8
2.3. A BŰNMEGELŐZÉST MEGHATÁROZÓ ALAPELVEK.....	9
2.4. A BŰNMEGELŐZÉS CSOPORTOSÍTÁSA	10
2.5. A BŰNMEGELŐZÉS SZEREPLŐI.....	11
2.5.1. A BŰNMEGELŐZÉS HAZAI SZEREPLŐI	11
2.5.2. A BŰNMEGELŐZÉS NEMZETKÖZI SZEREPLŐI.....	12
2.6. A BŰNMEGELŐZÉS EREDMÉNYESSÉGE	13
2.7. A RENDÉSZETI BŰNMEGELŐZÉS	14
3. ÚJ GENERÁCIÓS TECHNOLÓGIÁK A BŰNMEGELŐZÉS SZOLGÁLATÁBAN	16
3.1. A MODERNIZÁCIÓ MEGJELENÉSE.....	16
4. MODERN ESZKÖZÖK A BŰNMEGELŐZÉSBEN	18
4.1. A KÖZÖSSÉGI MÉDIA ÉS AZ ONLINE RENDEZVÉNYEK, HIRDETÉSEK.....	18
4.1.2. A KÖZÖSSÉGI MÉDIA	18
4.1.3. AZ ONLINE RENDEZVÉNYEK ÉS HIRDETÉSEK	22
4.2. A PREDIKTÍV RENDÉSZET	23
5. A BIZTONSÁGÉRZETET NÖVELŐ INNOVÁCIÓK.....	25
5.1. A MESTERSÉGES INTELLIGENCIA ÉS A CHATBOTOK.....	25
5.2. AZ INTELLIGENS KAMERARENDSZEREK	26
5.3. A MOBILTELEFONOS APPLIKÁCIÓK	28
6. A KUTATÁSI INTERJÚ ISMERTETÉSE	30
7. A KÉRDŐÍVES KUTATÁS.....	32
7.1. A KÉRDŐÍVES KUTATÁS CÉLJA, MÓDSZERE, ESZKÖZE	32
7.2. A KÉRDŐÍVES KUTATÁS EREDMÉNYEI	33
8. ÖSSZEGZÉS	38
9. JAVASLATOK.....	39
9.1. A HAGYOMÁNYOS ESZKÖZÖK KORSZERŰSÍTÉSE	39
9.1.1. FOLYAMATOS VISSZAJELZÉSI RENDSZER.....	39
9.1.2. JÁRŐRÖZÉS A KÖZÖSSÉGÜNK BIZTONSÁGÁÉRT	41
9.1.3. A MODERN KAMERARENDSZEREK	42
9.1.4. A BŰNMEGELŐZÉSI ISMERETEK OKTATÁSBA TÖRTÉNŐ INTEGRÁLÁSA	43

10. FELHASZNÁLT IRODALOM.....	44
11. JOGSZABÁLYOK.....	46
12. INTERNETES HIVATKOZÁSOK.....	47
13. ÁBRAJEGYZÉK	49

1. BEVEZETÉS

1.1. A témaválasztás indoklása

Elsősorban a bűnmegelőzésben rejlő lehetőségek meglátása miatt döntöttem a témaválasztás mellett, amit a modern technológia okozta változások alapoztak meg, másrészt motiváló volt számomra, hogy lépéseket tegyek a prevenció eredményességének növelése érdekében, amelyet a téma tudományos módszerekkel való megközelítésével és javaslatok kidolgozásával gondolok megvalósítani.

A bűnmegelőzés iránti érdeklődésem már fiatal koromban a részemmé vált, hiszen a Csongrád-Csanád Vármegyei Rendőr-főkapitányság Balesetmegelőzési Bizottság rendezvényein való együttműködéssel és a Szeged-Tarján polgárőrség kötelékébe való tartozásommal számos alkalmam adódott a prevencióban való elmélyedésben.

A téma vonatkozásában számos tudományos szakirodalommal találkoztam az egyetemi tanulmányaim első felében, amelyek ugyancsak motiváltak az elemző tevékenység elkezdésében, ennek ellenére kihívást is éreztem a modern irányzat csekélyebb rendelkezésre álló információi miatt.

Végül, de nem utolsó sorban szeretném megemlíteni, hogy rendszeresen figyelemmel kísérem a környezetem véleményét a bűnmegelőzésben jelenleg alkalmazott eszközök hatékonyságáról, amely szorosan kapcsolódik a vizsgálandó területek elemzéséhez.

1.2. Hipotézisek

Fő irányvonalamnak a rendészeti bűnmegelőzés modern eszközeinek vizsgálatát választottam. A tudományos vizsgálódásom során az alábbi felvetéseim kívánom megerősíteni vagy cáfolni:

1. A rendészeti bűnmegelőzési tevékenység hatékonyságának felétele a modern lehetőségek alkalmazására való törekvés.

2. A bűnmegelőzés a társadalom tagjainak közös érdeke.

1.3. A kutatás módszertana

A kutatómunkám eredményeinek megalapozott következtetéseéhez a már említett hipotéziseimet szándékozom vizsgálat alá vonni, ezáltal azokat bizonyítani vagy cáfolni szeretném. A dolgozatom releváns elemeit személyes tapasztalataimra, a témakör vonatkozásában megvalósult tudományos munkákra, jogszabályokra, nemzetközi példákra, egy kérdőíves kutatásra és nem utolsósorban egy bűnmegelőzési szereplővel megvalósítandó interjú összességére szeretném alapozni.

1.4. A kutatás célja

Elsősorban az a célom, hogy átfogó képet nyújtsak a bűnmegelőzésről, amelyet a témához kapcsolódó általános ismeretek bevezetése után, az aktuális körülmények bemutatásával abszolválnék.

Célkitűzéseim között szerepel, hogy a bűnmegelőzés eredményességéhez tartozó szempontokat megismerjem és az innovációs eszközökben rejlő lehetőségek vizsgálatával javaslatokat fogalmazzak meg. A javaslataim tartalmazzák a fennálló problémákra történő figyelemfelhívást és ezek kiküszöbölésére szolgáló iránymutatásaimat.

Végső célom a bűnmegelőzés szereplőivel való közös együttműködés megvalósítása, amihez a kutatásom szolgálna kiindulópontként.

Elképzeléseim szerint a kutatásom pozitív irányba változtathatja a bűnmegelőzési törekvéseket és rendészeti szempontból pozitív irányvonalat képviselő dolgozatot tudok alkotni.

2. A BŰNMEGELŐZÉSI TEVÉKENYSÉG

A bűnmegelőzési rendszer részét képezi a rendészeti bűnmegelőzés, aminek számos szakterülete ismert. A bűnmegelőzés azonban csak akkor lehet sikeres, ha az a társadalom közös céljaként jelenik meg, ebből adódóan a rendőrség a közösségi bűnmegelőzés kiemelt tagjaként, állandó jelleggel együttműködik az állami-és önkormányzati szervekkel, a társadalmi és a gazdasági élet szereplőivel, valamint a civil szervezetekkel. ¹ Ahhoz, hogy átfogó képet tudjak nyújtani a bűnmegelőzésről, először is az általános ismeretek releváns elemeit mutatom be.

2.1. A bűnmegelőzésről általánosságban

A bűnmegelőzés, mint szándékos és célirányos tevékenység. A bűnmegelőzés fogalmi definiálása nem tekint vissza évezredes múltra úgy, mint a bűnözés vagy a büntetőjogi szabályozás.² Kutatások alapján, a 18. században Cesare Beccaria olasz jogtudós volt az, aki először utalt arra egy tanulmányában, hogy „Jobb megelőzni a büntetteket, mint büntetni azokat”.³ Ahhoz, hogy szélesebb perspektívában tudjam bemutatni a bűnmegelőzést, indokoltnak tartottam több témában jártas szakember nézőpontját megvizsgálni.

Bevezetésképp a bűnmegelőzés tudományterületekben való elhelyezkedését vizsgáltam. A bűnmegelőzés egy olyan jellegű kutatási terület, amelyet az alkalmazott kriminológia tudományterületéhez lehet sorolni.⁴

A kriminológia a bűnelkövetésre, mint tömeges jellegű társadalmi jelenségre és mint egyéni viselkedésre szakosodó bűnügyi tudomány. Megkülönböztetjük a kriminológián belül az elméleti (akadémiai) és az alkalmazott tudományterület. Az elméleti terület mindazon ismeretekkel foglalkozik, amelyek a bűnözéssel kapcsolatos tudásanyagot foglalják magukba. Az alkalmazott terület a bűnözés okairól, illetve annak kezeléséről kialakult nézetrendszerben a kriminalitás egyes jelenségeit interpretáló, a gyakorlatban alkalmazható ismeretekkel foglalkozik, amely nagymértékben támaszkodik más tudományterületek eredményeire is.⁵

¹ <https://www.police.hu/hu/a-rendorsegrol/testulet/bunugyi-szakterulet/bunmegelozes> (Utolsó letöltés: 2023.08.17.)

² Medve Judit (2014/5): A rendészeti bűnmegelőzés hatékony eszközei, Magyar Rendészet, 65. o.

³ Beccaria, Cesare (1998): A bűnökről és a büntetésekről, Eötvös József Kiadó, Budapest, 62. o.

⁴ Nyári Éva (2012/5): Bűnüldözés és bűnmegelőzés Hadtudományi Szemle, 315. o.

⁵ Barabás A. Tünde et. al. (2020): Alkalmazott Kriminológia. Budapest, Dialóg Campus, 23-56. o.

A szakterület kutatóinak általános megállapítása szerint, a bűnözés egyfajta társadalmi jelenség, amelyet megszüntetni nem lehetséges, de a megelőzés hatékonyságával a látencia mellett is csökkenthető.⁶ A bűnözés elleni küzdelem jelen korunkban is sajátosan két irányvonalat képvisel, s mint minden társadalmat veszélyeztető, annak működését negatívan befolyásoló tényezőnél választani kell a megelőzés, vagy a már bekövetkezett jelenség hatásainak utólagos redukálása között.⁷

A rendelkezésre álló információkból azon következtést vontam le, hogy a bűnözés hatékony csökkentése érdekében széleskörű intézkedésekre van szükség, a bűnesteket állandó jellege miatt.

A leghelyénvalóbb definíciónak a Kormány által 2013-ban elfogadott Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiában (továbbiakban: NBS) foglaltakat választottam, ami alapján a bűnmegelőzés alatt olyan intézkedéseket és beavatkozásokat értünk, amelyek elérni kívánt célja vagy végeredménye a bűnesetek mennyiségi redukálása és az állampolgárok biztonságérzetének javítása, amely történhet a bűnalkalmak eseteinek csökkentésével, a bűnelkövetésre ösztönző tényezők okainak mérséklésével vagy az áldozattá válást megelőző intézkedések alkalmazásával.⁸ A választásomat az indokolta, hogy számos olyan definíció látott napvilágot, amelyek csak egy szűkebb megközelítésből értelmezik a bűnmegelőzést. Például, hogy a bűnmegelőzés alatt olyan tevékenységet értünk, amely megkísérli megakadályozni a bűncselekmény elkövetését, annak tényleges megvalósulása előtt.⁹

⁶ Steven, P. Lab (1988): Crime Prevention: Approaches, Practices and Evaluations. New York, Routledge, 39-44. o.

⁷ Jármay Tibor (2000/12): Bűnmegelőzés síppal, dobbal, Belügyi Szemle, 60-63. o.

⁸ 1744/2013. (X. 17.) Korm. határozat a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiáról (2013-2023) 2.2. alpont

⁹ Éberhardt Gábor (2020/2): A bűnüldözés és a bűnmegelőzés rendészettudományi tényezői, Belügyi Szemle, 117. o.

2.2. A bűnmegelőzés jogszabályi háttere

A bűnmegelőzés egy komplex rendszer, ebből adódóan nem csak a rendészeti bűnmegelőzés jogi háttere szabályozza azt, hanem egyéb jogforrások is.

Hazai viszonylatban a bűnmegelőzés nem található meg a legmagasabb jogforrási szinteken, az Alaptörvényben is csak bűnmegelőzés alapértéke, vagyis a biztonság, mint alapvető emberi jog jelenik meg.¹⁰

A bűnmegelőzési szervezetről rendelkező jelenleg hatályos legfelsőbb jogi norma a Nemzeti Bűnmegelőzési Tanácsról (továbbiakban: NBT) szóló normatív kormányhatározat.¹¹ A NBT feladatainak végrehajtására az NBS biztosít jogforrást.¹² A stratégia célja Magyarország kriminálpolitikai céljainak megvalósítása.¹³ A bűnmegelőzés jogi hátterét kiegészítik az egyéb szereplők tevékenységét meghatározó különböző jogszabályok is, mint a rendészeti bűnmegelőzés alapjaként szolgáló 1994. évi XXXIV. törvény a Rendőrségről.¹⁴

A kutatási témám meghatározó részét alkotó technológiai innovációk a bűnmegelőzés jogi hátterének szabályozását is folyamatosan kihívások elé állítják. Ebből kifolyólag szükséges, hogy az új technikai fejlesztésekkel kapcsolatban felmerülő jogi kérdésekre, problémákra reflektálni tudjunk.¹⁵

¹⁰ Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.) IV. cikk. (1) bekezdés

¹¹ 1087/2011. (IV. 12.) Korm. határozat a Nemzeti Bűnmegelőzési Tanácsról

¹² 1744/2013. (X. 17.) Korm. határozat a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiáról (2013-2023)

¹³ Barabás A. Tünde et. al. (2020): Alkalmazott Kriminológia. Budapest, Dialóg Campus, 310. o.

¹⁴ 1994. évi XXXIV. törvény a Rendőrségről

¹⁵ Mezei Kitti (2020/4): A modern technológiák kihívásai a büntetőjogban, különös tekintettel a kiberbűnözésre, Állam- és Jogtudomány, 65. o.

2.3. A bűnmegelőzést meghatározó alapelvek

Az alapelvek iránymutatást nyújtanak egyes döntések és cselekvések meghatározásában.

A bűnmegelőzés alapelve egyrészt a társadalom klasszikus közösségeiben jelen lévő szolidaritás támogatása, másrészt az alulról induló, összefogásra alapozott kezdeményezések felkarolása. A bűnmegelőzés szakmai ambíciói körébe tartozik a társadalmi befogadás és az elfogadás erősítése, az előítéletekkel szembeni fellépés, a diszkrimináció minden megjelenési formája elleni állandó küzdelem és a bűncselekmények miatt elszenvedett károk helyreállítását célzó igazságszolgáltatási eszközök széleskörű alkalmazása.¹⁶

2023. év végén hatályát veszti a hazai bűnmegelőzés elmúlt egy évtizedének irányát és fontossági szempontjait meghatározó NBS. A stratégiában meghatározott irányokat és az elmúlt egy évtized tapasztalatait felhasználva került létrehozásra a következő 10 éves időintervallumot meghatározó új nemzeti bűnmegelőzési stratégia. A Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia (2024-2034) alapján egyéb új alapelvek is helyet kaptak. Ezt a sort a partnerség elve kezdi, ami szerint az eredményes és hatékony bűnmegelőzés feltétele, több szereplő összehangolt tevékenysége. Folytatásképp jelenik meg a lokalitás elve, amelyben többek között megismerhető, hogy a helyi kriminalitási problémákat helyi kontextusban kell érteni, amely magában foglalja a terület sajátosságainak figyelembevételét és a helyi válaszok megfogalmazását is. A tudásalapú bűnmegelőzés elve szerint a kriminalitási problémák esetén olyan megoldások meghatározása szükséges, amelyekben figyelmet fordítanak az empirikus kutatásokból eredő adatokra és kerülnek a kriminológiai tudást alá nem támasztott eszközök alkalmazását. Az új stratégiában megjelenik a három pillér elve, miszerint a rövid-, közép- és hosszú távú eredményességhez a bűnmegelőzést komplexen kell alkalmazni az elkövetővé és áldozattá válás megelőzésére, a szituációs módszerek szem előtt tartásával. További követelményeként jelenik meg a társadalompolitikához társított bűnmegelőzés elve is, amelynek elvárása, hogy a bűnmegelőzésnek érzékenynek kell legyen a szociális igények iránt. Végül de nem utolsósorban, említést tesz az arányosság elve és a beavatkozás módjának megválasztásának kapcsolatáról, melyben kifejti, hogy törekedni kell az egyéni autonómia és a közösségi kontroll egyensúlyi helyzetére.¹⁷

¹⁶ 1744/2013. (X. 17.) Korm. határozat a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiáról (2013-2023) 2.2. alpont

¹⁷ 1291/2023. (VII. 19.) Korm. határozat a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiáról (2024-2034) és a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia 2024-2025. évekre vonatkozó intézkedési tervéről, 1. melléklet az 1291/2023. (VII. 19.) Korm. határozathoz

2.4. A bűnmegelőzés csoportosítása

A bűnmegelőzést többféle szempont szerint lehet csoportosítani. Egy megfogalmazás alapján, általános és speciális bűnmegelőzésről beszélhetünk, melyből kiderül, hogy általános prevenció alatt a mindenkivel szemben alkalmazott, a speciális prevenció esetében viszont az egyedi megelőzést értjük, ami az elkövető visszatartását jelenti a jövőbeni jogsértő cselekmények elkövetésétől.¹⁸ A generálprevenció esetében, a büntetésnek a társadalom tagjaira gyakorolt általános elrettentő hatásáról beszélünk, mely esetben a bűnelkövetés előtt a lehetséges tettesre vagy a lakosság jogtudatára hat. A speciális prevenció minden esetben azt a személyt célozza, aki egy adott deliktumot már elkövetett, abból a célból, hogy a további bűnelkövetéstől visszatartsa.¹⁹

Egy bűnmegelőzési eszköz akkor jó, ha megfelel többek között azon kritériumnak, miszerint nem az elrettentés módszerére épül, hanem a felvilágosítást, ismeretterjesztést és attitűdváltást célozza meg.²⁰

Cesare Beccaria a modern büntetőjog és a felvilágosodás jelentős alakjának álláspontja szerint, az embereket olyan módon kell nevelni, hogy a bűnmegelőzés gondolatát a személyiségükbe beépítve képesek legyenek készségszinten alkalmazni azt.²¹

¹⁸ Nyári Éva (2012/5): Bűnüldözés és bűnmegelőzés Hadtudományi Szemle, 317. o.

¹⁹ Pusztai László (1996): Bűnmegelőzés: fogalom, cél, dimenziók. Acta Universitatis Szegediensis : acta juridica et politica 48. kötet, 198-199. o.

²⁰ Medve Judit (2014/5): A rendészeti bűnmegelőzés hatékony eszközei, Magyar Rendészet, 73-74. o.

²¹ Nyári Éva (2012/5): Bűnüldözés és bűnmegelőzés Hadtudományi Szemle, 316. o.

2.5. A bűnmegelőzés szereplői

2.5.1. A bűnmegelőzés hazai szereplői

Hosszú idők óta vita tárgyát képezi, hogy a prevenció kinek, kiknek a feladata, illetve milyen mértékű kötelezettsége van az államnak, intézményeknek, szervezeteknek vagy az egyéneknek e téren.²²

Hazánkban számos szereplő alkotja a bűnmegelőzést, mint az állami szervezetek, önkormányzatok, civil és egyházi szervezetek, a gazdaság szereplői, terjedelmesebb kontextusban a családok és maguk az állampolgárok. Az egyik legfontosabb szerepet betöltő állami szerv a Rendőrség, melynek bővebb megvilágításban a teljes társadalom elvárja és igényli a magas színvonalú munkavégzését, a tájékoztatást és a kinyilatkozott véleményükkel történő érdemi foglalkozást. A rendőrség alapvető feladatainak ellátása révén megbízható és alapos képet alakít ki a bűnözés, mint társadalmi jelenség mennyiségi és minőségi jellemzőiről, szerkezetéről, változásairól, morfológiai jellegzetességeiről. Ezeken túl, különleges bűnmegelőzési egységeket is működtet, amelyek folyamatos jelleggel értékelik a lakossággal kapcsolatos bűncselekmények, szabálysértések változásait, különösen egyes bűncselekmények elkövetési gyakoriságának drasztikus növekedését, csökkenését vagy azok sorozatos elkövetését. Az Országos Rendőr-főkapitányság Bűnmegelőzési Osztálya koordinálja a rendőrség prevenciós tevékenységét, amelyet a területi rendőri szervek releváns egységei nagyrészt a bűnügyi igazgatóság osztályaként és egyes vármegyék esetében a bűnügyi igazgatóságok bűnügyi osztályaihoz tartozva, bűnmegelőzési alosztályként végeznek.²³

A legkiemelkedőbb szereplők között lehet említeni az NBT-t is. A Kormány különböző elhatározásokból hozta létre a szervezetet, amelynek részét képezi, hogy az NBT eredményesen hozzájáruljon, a magas szintű közbiztonság megalkotásához és fenntartásához, a bűnözés visszaszorításához vagy a bűnözést kiváltó jelenségek ellen történő következetes reagálás érdekében tett intézkedéseinek erősítésére.²⁴

²² Medve Judit (2014/5): A rendészeti bűnmegelőzés hatékony eszközei, Magyar Rendészet, 66-67. o.

²³ 1744/2013. (X. 17.) Korm. határozat a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiáról (2013-2023) 7. pont

²⁴ 1087/2011. (IV. 12.) Korm. határozat a Nemzeti Bűnmegelőzési Tanácsról 1. pont

Az NBT szerint minden ember felelős a bűnmegelőzésért. A problémák megoldása közös célként kell szerepeljen a társadalom minden tagjánál, amelyeket együttműködve, egységesen kell fogantatniuk.²⁵

Az egyes szervezetek közül kiemelkedik az Országos Polgárőr Szövetség (Továbbiakban: OPSZ). A polgárőrök mindennapos tevékenységükkel hozzájárulnak Magyarország közbiztonságához.²⁶ Az OPSZ-hez hasonlóan a Rendőrség is alternatívát kínál a fiatalok számára, a náluk önként végezhető közösségi szolgálat által, mellyel közelebb kerülhetnek a bűnmegelőzési tevékenységhez.²⁷

Továbbá fontosnak tartom kiemelni a helyi önkormányzatok szerepét is, mivel kezdeményező szerepet játszanak a helyi jelzőrendszerek tekintetében, a különböző együttműködések lebonyolításában, a lokális bűnmegelőzési események koordinálásában, végrehajtásában és a folyamatos értékelésben.²⁸

2.5.2. A bűnmegelőzés nemzetközi szereplői

Nemzetközi vonatkozásban említeném az ENSZ keretein belül működő, a bűnmegelőzéssel és a kábítószer kérdésekkel foglalkozó hivatalt (United Nations Office on Drugs and Crime).²⁹ További fontos szereplőként említeném az Európai Bűnmegelőzési Hálózatát (European Crime Prevention Network, a továbbiakban: EUCPN) és a Bűnmegelőzési Kutatóközpontok Nemzetközi Társaságát (International Centre for the Prevention of Crime, a továbbiakban: ICPC), amelyek aktív szerepet játszanak a bűnmegelőzési kutatások és programok összehangolásában. Az EUCPN az Európai Unió által támogatott nemzetközi szervezet, melynek célja, a bűnmegelőzési stratégiák és a hatékony programok terjesztése az európai tagállamok között.³⁰ Az ICPC egy olyan nemzetközi szervezet, amely együttműködik világszerte több kormánnyal, civilszervezettel, kutatókkal és egyéb érdekeltekkel a bűnmegelőzési stratégiák és gyakorlatok fejlesztésében és terjesztésében.³¹

²⁵ 1744/2013. (X. 17.) Korm. határozat a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiáról (2013-2023) 7. pont

²⁶ <https://opsz.hu/koszoonto/> (Utolsó letöltés: 2023.08.21.)

²⁷ <https://kosztolanyigimnazium.hu/wp-content/uploads/2019/04/kdg-ksz-brfk.pdf> (Utolsó letöltés: 2023.08.25.)

²⁸ 1744/2013. (X. 17.) Korm. határozat a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiáról (2013-2023) 7. pont

²⁹ 1744/2013. (X. 17.) Korm. határozat a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiáról (2013-2023) 4.3. alpont

³⁰ <https://eucpn.org/about-us> (Utolsó letöltés: 2023.08.17.)

³¹ <https://cipc-icpc.org/en/mission-2/> (Utolsó letöltés: 2023.08.17.)

2.6. A bűnmegelőzés eredményessége

A működőképes prevenció a bűnözés legmegfelelőbb kontrollja.³²

Az eredményesség vonatkozásában megannyi nézőpont létezik. Az egyik általam választott megfogalmazás szerint, a megelőzés hatékonysága abban rejlik, hogy a bűnmegelőzést szolgáló intézkedések, a hatékony bűnüldözés és az időben történő felelősségre vonás egymással összhangban van.³³

Ahhoz, hogy mélyebben tudjam szemléltetni az eredményesség feltételeit, indokoltnak tartottam az egyéb megfogalmazások vizsgálatát is. Ezen döntésem alapjául vettem, hogy egyes bűnmegelőzési programok hatékonyságának vagy eredményességének megállapítására a rendelkezésre álló nemzetközi, illetve belföldi kutatások viszonyítási pontot nyújthatnak.³⁴

A hatékony prevenció érdekében nem néhány megelőzési intézkedés indokolt, hanem egy egész rendszer kiépítése, amelyben a különböző elemek és a megelőzési területek szervesen kapcsolódnak egymáshoz és egységes egészet alkotnak.³⁵

Az eredményes bűnmegelőzéshez egyrészt az adott kormány elkötelezettsége és a programokat országos szinten rendező illetékes szervezet megalkotása indokolt. Másfelől bevonva az együttműködésre kész és alkalmas szervezeteket, regionális és lokális jellegű bűnmegelőzési projektek megvalósítására van szükség. Az Európa Tanács bűnmegelőzési útmutatása is a komplex projektek létrehozására, valamennyi szervezet közötti koordinációra, a forrásbiztosításra, valamint a civil lakosság aktivitására helyezi a hangsúlyt.³⁶

A NBT szerint a bűnmegelőzés akkor eredményes, ha a szereplői mindenáron törekednek az áldozattá válás és az elkövetővé válás megelőzéséért, a bűnesetek számának redukálásáért, valamint a bűnismétlés elkerüléséért.³⁷

A különböző nézőpontokból levont következtetésem az, hogy a bűnmegelőzés eredményességének a kulcsa az elkötelezett szervezetek közötti összehangolt, tudományos kutatásokra alapozott cselekvés.

³² Kerecsi Klára (2001/8): Bűnözés Magyarországon, Magyar Tudomány

³³ Nyári Éva: Bűnüldözés és bűnmegelőzés Hadtudományi Szemle (2012/5) 315. o.

³⁴ 1744/2013. (X. 17.) Korm. határozat a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiáról (2013-2023) 3.1. alpont

³⁵ Gödöny József : A bűnözés megelőzése. Kriminológiai Közlemények 43. (1992) 50. o.

³⁶ Kerecsi Klára (2001/8): Bűnözés Magyarországon, Magyar Tudomány

³⁷ 1744/2013. (X. 17.) Korm. határozat a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiáról (2013-2023) 7. pont

2.7. A rendészeti bűnmegelőzés

A rendészeti bűnmegelőzés bemutatását, a kutatásomban vizsgálni kívánt modern eszközök vonatkozásában tartom lényegesnek. Ebből kifolyólag, a rendészeti bűnmegelőzés kialakulásának folyamatát, a különböző szakterületeit és az egyéb releváns információkat gondoltam ismertetni.

Magyarországon csak a rendszerváltást követően jöttek létre a bűnmegelőzés intézményei, ámbar a kriminológia és a szociológia tudományterületnek a művelői már az 1970-es években felhívták a bűnmegelőzés jelentőségére a figyelmet.³⁸

Az Országos Rendőr-főkapitányság Bűnmegelőzési Osztálya 1989-ben alakult meg, amelyet a megyei rendőr-főkapitányságok bűnmegelőzési osztályai követtek 1990-1991-ben.³⁹ A bűnmegelőzési osztályok létrehozásától kezdve lehet beszélni professzionális rendészeti megelőzésről. Ettől kezdve a rendőrség prevenciós eszköztára, módszerei folyamatosan változnak és fejlődnek.⁴⁰

A magyar rendőrség bűnmegelőzési tevékenységéhez a 20/2010. (OT 10.) számú ORFK utasítás szolgál elsőszámú jogforrásként.⁴¹ A dokumentumban foglaltak alapján a bűnmegelőzés egy olyan össztársadalmi feladat, amelynek eredményesebbé tétele érdekében a rendőri szerveknek kezdeményezniük kell egyéb szervek, valamint az állampolgárok és azok közösségeinek a bűnmegelőzési tevékenységbe való bevonását. Az egyéb szervek alatt értendő az állami és önkormányzati szervek, társadalmi szervezetek, valamint a gazdasági társaságok. A dokumentumban helyet kap azon figyelemreméltó megfogalmazás is, miszerint a bűnmegelőzési szemléletnek érvényesülnie kell minden rendőri tevékenység során, egyidejűleg követve az egyes bűncselekményekre reagáló reaktív megközelítés mellett a bűncselekmények megelőzését célzó proaktív szemléletet.⁴²

A Rendőrség bűnmegelőzési feladatai számos különböző irányvonalat képviselnek, amelyeket két nagy csoportra lehet osztani. Az egyik csoportba tartoznak az általános, a másik csoportba a speciális feladatok. Az általános bűnmegelőzési feladatok rendszerét képzik a Rendőrség bűnmegelőzési szerveinek általános feladatai, a bűnügyi szolgálati ág általános bűnmegelőzési

³⁸ Medve Judit (2014/5): A rendészeti bűnmegelőzés hatékony eszközei, Magyar Rendészet, 65. o.

³⁹ Molnár István Jenő (2019): A bűnmegelőzés értelmezése és Magyarország fejlődése, Pécsi Határőr Tudományos Közlemények 21., 83. o.

⁴⁰ Medve Judit (2014/5): A rendészeti bűnmegelőzés hatékony eszközei, Magyar Rendészet, 65. o.

⁴¹ 20/2010. (OT 10.) ORFK utasítás a Rendőrség bűnmegelőzési tevékenységéről, I. fejezet, 3. pont.

⁴² Barabás A. Tünde et. al. (2020): Kriminológia MA. Budapest, Dialóg Campus, 24. o.

feladatai, a közrendvédelmi szolgálati ág általános bűnmegelőzési feladatai és az igazgatásrendészeti szolgálati ág általános feladatai. A speciális bűnmegelőzési feladatok rendszeréhez tartozik a család-, gyermek- és ifjúságvédelem, a kábítószer-megelőzés, a megelőző vagyon-és gazdaságvédelem, a kiemelt kockázatú csoportok áldozattá válásának megelőzése és végezetül a közösségi életterek rendjének védelme.⁴³

A Rendőrség prevenciós eszköztára, a különböző bűnmegelőzési feladatokból adódóan jelentős méretű, ebből adódóan annak bemutatását nem kívánom jelen kutatásomban megvalósítani. Azon modern eszközöket, amelyek a legnagyobb mértékben befolyásolták a rendészeti bűnmegelőzést és amelyek vizsgálatát szükségesnek tartottam, a kutatásom következő fejezeteiben ismertetem.

⁴³ 20/2010. (OT 10.) ORFK utasítás a Rendőrség bűnmegelőzési tevékenységéről, I. fejezet, 3. pont.

3. ÚJ GENERÁCIÓS TECHNOLOGIÁK A BŰNMEGELŐZÉS SZOLGÁLATÁBAN

A modern technológia megjelenése és elterjedése számos új lehetőséget hozott a bűnmegelőzés területén. A technológia lehetővé teszi a személyes adatok minden eddiginél nagyobb mértékű kezelését, olyan tevékenységek végzése érdekében is, mint a bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése, a vádeljárás lefolytatása vagy a büntetőjogi szankciók végrehajtása.⁴⁴ Az alábbi fejezetben a modernizáció 21. századi megjelenésével, a legfontosabb innovációk általános ismertetésével és az azok mellett vagy ellen szóló érveim ismertetésével foglalkoztam.

3.1. A modernizáció megjelenése

Világszerte jelentős változások következtek be az információs technológiák térnyerése során. A számítógépek és mobiltelefonok létfontosságú készülékekké váltak, az üzleti környezetben és a személyes szférában egyaránt. A 21. század kezdetétől az internet nélkülözhetetlen eszközzé nőtte ki magát az információmegosztásban és a kommunikációban.⁴⁵ Az internet egy globális számítógép hálózat.⁴⁶ A világháló szorosan kapcsolódik hozzá, ami egy olyan keretrendszer, amely az internethez kapcsolódva számítógépek millióit köti össze.⁴⁷

A civil társadalom az internet felé orientálódik. Az állampolgárok a világháló oldalairól értesülnek és e-mail üzenetváltásokon keresztül vitatják meg a közéleti ügyeket.⁴⁸ Az e-mail egy internetes levél, amelyben szöveg mellett egyéb mellékletek, például képek küldhetők.⁴⁹

A felhasználók számára a közösségi hálózatok eléréséhez az internet biztosít keretet, amely segítségével kölcsönös kapcsolatot képesek kialakítani. A közösségi média az információs

⁴⁴ Az Európai Parlament és Tanács (EU) 2016. április 27.-i 2016/680 irányelve a személyes adatoknak az illetékes hatóságok által a bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése, a vádeljárás lefolytatása vagy büntetőjogi szankciók végrehajtása céljából végzett kezelése tekintetében a természetes személyek védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 2008/977/IB tanácsi kerethatározat hatályon kívül helyezéséről (3) bekezdés

⁴⁵ Muhi B. Béla (2017): E-Marketing és a közösségi média. Lehetőségek, trendek. In: Dr. Kiss Ferenc szerk.: Tudomány és Erő. Újvidék, Vajdasági Magyar Akadémiai Tanács, 42. o.

⁴⁶ http://debrecen.magiszteresely.hu/Tananyag/Informatika/INF_16-Az-internet-%C3%A9s-szol%C3%A1ltat%C3%A1sai.pdf (Utolsó letöltés: 2023.09.04.)

⁴⁷ <https://gyires.inf.unideb.hu/GyBITT/30/ch07s03.html> (Utolsó letöltés: 2023.09.04.)

⁴⁸ Peter, Levine (2005/1): Az Internet és a civil társadalom. Információs Társadalom, 41. o.

⁴⁹ <https://lexiq.hu/e-mail> (Utolsó letöltés: 2023.09.04.)

társadalomban fejlődött ki, majd átlépte a nemzetközi határokat és globális tényezővé nőtte ki magát napjainkra.⁵⁰

Következtetésképpen elmondható, hogy a 21. században az internet, a közösségi média és az ezekhez kapcsolódó források forradalmasították az információkhoz való hozzáférést. A világháló lehetőséget teremtett az emberek számára, hogy kapcsolatba lépjenek egymással, melynek következtében a közösségi média platformok váltak a legkézenfekvőbb helyekké. Kutatásom későbbi fejezetiben következtetéseket fogok tenni a közösségi média hasznosságáról és a bűnmegelőzésben történő alkalmazásának lehetőségeiről.

⁵⁰ Less Ferenc (2015/1): A közösségi hálózatok és a közösségi rendőrség kapcsolata. Mi keresni valója van a rendőrségnek a Facebookon? Nemzetbiztonsági Szemle, 28-29. o.

4. MODERN ESZKÖZÖK A BŰNMEGELŐZÉSBEN

A bűnözés mennyiségi visszaszorítása, az NBS⁵¹-ben foglaltak alapján, a bűnmegelőzés egyik legfontosabb célja. A kitűzött cél megvalósításához modern korunk vívmányai új és hatékony eszközöket biztosítanak.

A modern informatika szolgáltatásait, mára már egy alkalmazási terület sem nélkülözheti, éppúgy, mint a rendőrség sem. A rendőri területen egyre növekvő jelentőséggel bíró feltételrendszert képez az informatika részéről nyújtott szolgáltatások, többek között az eredményes és hatékony közrendvédelmi tevékenységben.⁵² Ezzel összefüggésben foglalkoztam a közösségi média, az online rendezvények és hirdetések, valamint a prediktív rendészet ismertetésével.

4.1. A közösségi média és az online rendezvények, hirdetések

4.1.2. A közösségi média

A modern eszközök vonatkozásában elsőként a közösségi média, valamint az online rendezvények és hirdetések vizsgálatát tartottam szükségesnek. Úgy gondolom, hogy nagyobb figyelmet kellene fordítani az alkalmazásukra a bennük rejlő potenciál miatt. A feltételezésem megerősítésére szolgál azon tény is, hogy a közösségi oldalak vitathatatlanul a 21. század kulcsfontosságú kommunikációs eszközei, fejlődésük akár technikai, akár felhasználók számát tekintve rohamosan halad előre.⁵³

A közösségi média alatt olyan internetes oldalak és alkalmazások összességét értjük, amelyben a felhasználók állítják elő a tartalmat, a szolgáltatók csak a keretet biztosítják.⁵⁴

⁵¹ 1744/2013. (X. 17.) Korm. határozat a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiáról (2013-2023) 2.1. alpont

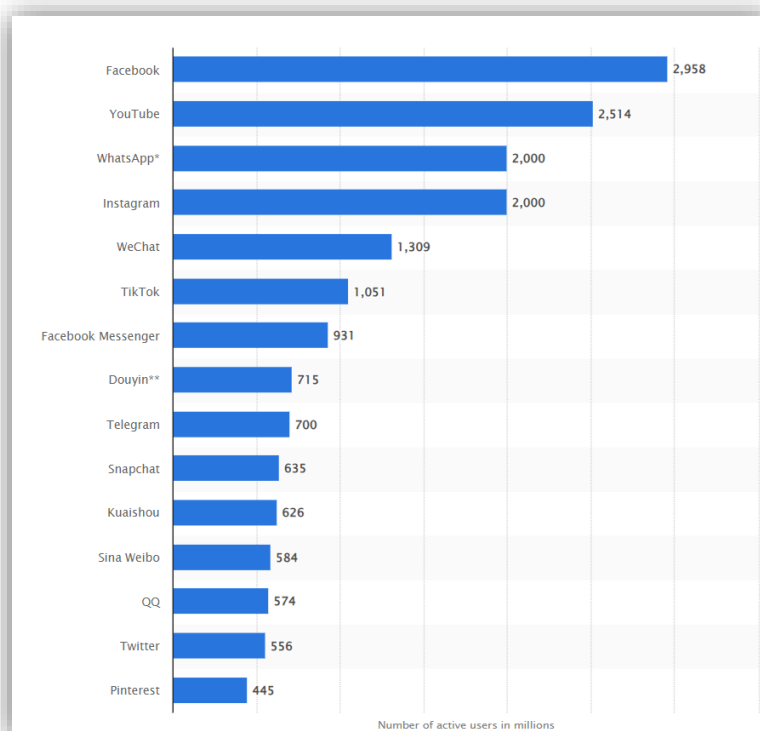
⁵² Horvayné Fehér Judit – Munk Sándor (2011): A rendőrségi informatikai hálózat fogalma, rendeltetése. Hadmérnök (VI. évf. 2. sz.), 218. o.

⁵³ Papp János Tamás (2021): A közösségi média platformok szabályozása a demokratikus nyilvánosság védelmében. Budapest, Wolters Kluwer, 7. o.

⁵⁴ Bányász Péter (2020): Közöségi média és közszolgálat. Budapest, Nemzeti Köszolgálati Egyetem Közigazgatási Továbbképzési Intézet, 9. o.

Az internetes oldalakat úgy kell elképzelni, mint egy számítógépes dokumentum, ami különböző fajtájú fájlokat tartalmaz, mint a képek vagy a videók.⁵⁵

A közösségi média alkotói a különböző jellegű közösségi hálózatok, blogok, mikro blogok, videó- és fényképmegosztó platformok, fórumok, illetve különböző okostelefonra optimalizált alkalmazások.⁵⁶ Számos ilyen platform létezik, amelyek közül kiemelkedő jelentőséggel bír a Facebook, a YouTube, az Instagram, a TikTok és a Twitter, mivel napi szinten több millióan használják azokat.⁵⁷ A népszerűségük szemléltetésére az 1. ábra hiteles adatokat szolgáltat.

1. ábra: A legnépszerűbb közösségi oldalak 2023. januárjában

Forrás: <https://www.statista.com/statistics/272014/global-social-networks-ranked-by-number-of-users/>

⁵⁵ <https://www.rackhost.hu/tudasbazis/honlap/mi-a-kulonbseg-weboldal-es-webshop-kozott/> (Utolsó letöltés: 2023.09.04.)

⁵⁶ Bányász Péter (2020): Községi média és közszolgálat. Budapest, Nemzeti Közsolgálati Egyetem Közigazgatási Továbbképzési Intézet, 15. o.

⁵⁷ <https://features.hu/kozossegi-oldalak/> (Utolsó letöltés: 2023.09.04.)

Egyre növekvő fontossággal bír az internet az élet minden részén, így a rendvédelmi szervek kommunikációjában is.⁵⁸ Ennek vonatkozásában ismertetem, hogy több magyar rendvédelmi szerv is megtalálható az interneten, például a Rendőrség is, melynek hivatalos weblapja, a police.hu⁵⁹. A rendvédelmi szervek interneten való jelenléte lehetőséget teremt többek között az állampolgárokkal való kapcsolattartásra.

Ahhoz, hogy az emberek figyelemmel tudják követni a rendvédelmi szervek internetes tevékenységét, szükségesnek tartom a közösségi platformjaik népszerűsítését. Megállapításom alátámasztja az, hogy a különböző rendvédelmi szervek lépéseket tesznek ennek érdekében. Példaként említeném, hogy a TikTok kivételével megtalálható minden korábban említett népszerű közösségi platform elérésére utaló szimbólum a police.hu⁶⁰ üdvözlő képernyőjén. A Nemzeti Adó- és Vámhivatal weblapja a nav.gov.hu⁶¹ is remek például szolgál, melyen ugyancsak megtalálhatóak az általuk alkalmazott közösségi oldalak elérést segítő szimbólumok. Mindemellett gyakori a különböző közösségi felületeken, hogy tartalmakat osztanak meg, többek között megtalálható számos bűnmegelőzés témájú bejegyzés mellyel minél több embert céloznak elérni. A különböző tartalmak hatékonyan hozzájárulnak az állampolgárok eléréséhez és a bűnmegelőzéshez egyaránt.

Az áldozattá válás csökkentése érdekében hatékony eredmények érhetőek el többek között azzal, hogy a közvélemény tisztességes és mértékes módon tájékoztatást kap a valós helyzetről, ezzel elkerülve az adott helyzet alá vagy túl becslését.⁶² Ebből következően, azt a következtetést vontam le, hogy a rendvédelmi szervek internetes tartalmaikban fontos az aktuális és hiteles információk megosztása, valamint embereknek véleményének megismerése.

A különböző közösségi oldalak közül a Facebook az előzőleg említetteken túl, egyéb speciális rendészeti tevékenységekre is használható, mint a bűnfelderítés a benne található információk miatt. A Twitter is egy különösen hasznos platform, mivel hozzájárul a közvélemény érdeklődésének és aggodalmának mértékének a megállapításához, emellett valós idejű

⁵⁸ Papp Zoltán (2010/1): Virtuális magánhálózati kapcsolatok. Hírvillám, 156. o.

⁵⁹ <https://www.police.hu/> (Utolsó letöltés: 2023.09.04.)

⁶⁰ <https://www.police.hu/> (Utolsó letöltés: 2023.09.04.)

⁶¹ <https://nav.gov.hu/> (Utolsó letöltés: 2023.09.03.)

⁶² Pusztai László (1996): Bűnmegelőzés: fogalom, cél, dimenziók. Acta Universitatis Szegediensis : acta juridica et politica 48. kötet, 208. o.

információkat szolgáltat egy-egy kibontakozó incidensről.⁶³ Az ehhez kapcsolódó véleményem az, hogy azok a valós idejű információk nem biztos, hogy hitelesek is.

A közösségi médiában rejlő lehetőségek vonatkozásában említeném az influencer közösséget. Az influencerek tulajdonképpen már a régmúlt időkben is jelen voltak, mint véleményvezérek, csak akkor még nem volt széles körben ismert ez az elnevezés. Az influencerek a közösségi média meghatározó szereplői, mivel nagy követőbázissal rendelkeznek és hatással vannak a követőik életvitelére az általuk megosztott tartalmakkal.⁶⁴ Az NBT a közösségi médiában rejlő lehetőségeket meglátva népszerű influencereket kért fel arra, hogy együttműködjenek és jelenítsenek meg a csatornájukon bűnmegelőzési tartalmakat, amivel fontos üzeneteket juttathatnak el a követőtáborukhoz.⁶⁵ Az influencerekre azonban nem csak az online térben lehet számítani, hanem a való életben is hozzájárulnak a bűnmegelőzéshez. Ennek bizonyítására említeném a Tolna Vármegyei Rendőr-főkapitányság 2019. márciusában megrendezett programját, ahol a YouTube-on nagy népszerűségnek örvendő videósok működtek közre, melynek során beszélgettek olyan problémákról, mint a játékfüggőség, internetes lét, vagy a különböző szenvedélyek.⁶⁶

A közösségi média előnyének látom a bűnmegelőzés szereplői és az átlagemberek közötti kapcsolatépítést, valamint a bűnüldözésben való alkalmazhatóságát. Problémaként látom viszont azt, hogy alapvetően rengeteg időt töltenek az emberek a böngészéssel, amelyre a bűnmegelőzési bejegyzések is motiválhatóan hathatnak.

⁶³ <https://www.linkedin.com/pulse/social-media-crime-johnathan-tal#:~:text=Social%20Media%20as%20Crime%20Solver,for%20crimes%20before%20they%20happen>. (Utolsó letöltés: 2023.08.30.)

⁶⁴ https://nmhh.hu/cikk/195715/Influencerek_kik_ok_es_honnan_jottek (Utolsó letöltés: 2023.09.04.)

⁶⁵ <https://bunmegelozes.info/hu/cikk/influencerekkel-bunmegelozesert> (Utolsó letöltés: 2023.08.30)

⁶⁶ <https://www.police.hu/index.php/hu/hirek-es-informaciok/bunmegelozes/aktualis/videosok-a-bunmegelozesben> (Utolsó letöltés: 2023.08.30.)

4.1.3. Az online rendezvények és hirdetések

A kiaknázatlan lehetőségek vonatkozásában ismertetem az online rendezvényeket is. A közösségi média platformjai lehetőséget nyújtanak élő közvetítések tartására, amelyek nagy potenciát jelentenek a bűnmegelőzési törekvésekhez, mint a nagyobb tömegek elérése. Ennek alapjául említeném a Rendőrség élő bejelentkezéseit, amelyeket általánosságban aktuális információk megosztására használnak a hivatalos Facebook oldalukon.⁶⁷

Személyes tapasztalatom, hogy nem minden rendvédelmi szerv alkalmazza az élő bejelentkezést, annak ellenére, hogy számos előnye ismertek. A következtetésem az, hogy szükség lenne minden bűnmegelőzési szereplőnek alkalmaznia az élő közvetítéseket és nem csak az általános információk megosztását kellene preferálni. Negatívumnak látom, hogy nem minden célcsoport rendelkezik a szükséges technikai adottságokkal, továbbá nehézségekbe lehet ütközni az élő bejelentkezések szervezésénél a megfelelő időpontok kiválasztásakor.

Az online hirdetések fontosságát egy általam kiválasztott fogalmi meghatározással gondoltam bevezetésképp ismertetni. A hirdetések online és offline felületen is megtalálható, általánosságban marketing célú fizetett üzenetek.⁶⁸

Az online hirdetések az internetes élet mindennapi részévé váltak.⁶⁹ Ennek ellenére a hazai bűnmegelőzési törekvések vonatkozásában ismeretlen az online hirdetésekben rejlő lehetőségek kihasználása. Úgy gondolom, hogy szükséges lenne a hazai alkalmazásuk vizsgálata. Ezen következtetésem alapjául szolgál, hogy a hirdetések online megjelenésének számtalan előnye ismertek, többek között a rugalmas szerkesztési lehetőség, a valós idejű adatok elérése, valamint a célközönség egyszerűbb elérése.⁷⁰

Az online hirdetések alkalmazására egy nemzetközi tanulmányt tartottam érdemesnek megvizsgálni. A Skót Bűnügyi és Igazságügyi Kutatóközpont által közzétett tanulmányból megismerhető, hogy a Nemzeti Bűnüldözési Ügynökség hat hónapon keresztül tartó befolyásolási műveletet hajtott végre a kiber bűnözés elleni küzdelem érdekében, ami célzott online reklámüzeneteket tartalmazott. A célzott üzenetek célja a felhasználók online biztonság tudatosságának növelése és az internetes veszélyekre való figyelemfelhívás volt. A kutatók nyilvánosságra hoztak egy kormányzati kommunikációs szolgálati képzési podcastot,

⁶⁷ www.facebook.com/PoliceHungaryOfficial/live_videos (Utolsó letöltés: 2023.08.30.)

⁶⁸ <https://matebalazs.hu/hirdetes.html> (Utolsó letöltés: 2023.08.30.)

⁶⁹ <https://www.wordstream.com/online-ads> (Utolsó letöltés: 2023.08.30.)

⁷⁰ <https://expedient.hu/online-marketing-fontossaga.html> (Utolsó letöltés: 2023.09.04.)

amiből kiderült, hogy a skót belügyminisztérium a gyertyát vásárló emberek vásárlási adatait használta fel arra, hogy az okoseszközökön keresztül tűzvédelmi reklámokkal célozza meg őket.⁷¹

Azt a következtést vontam le a tanulmányból, hogy a bűnmegelőzés szereplőinek érdemes lenne megvizsgálni az említett eszközök hazai alkalmazási lehetőségeinek az előnyeit és korlátait.

Az előző tanulmányban említettem a podcastot, ami egy olyan hang vagy videóanyag, amit a létrehozója az interneten tesz elérhetővé.⁷² Az NBT⁷³ és a Rendőrség⁷⁴ YouTube csatornáján is számos bűnmegelőzéssel kapcsolatos podcast található, amelyek közvetlenül elérhetőek az állampolgárok számára és szerteágazó információkkal szolgálnak a bűnmegelőzéssel kapcsolatban. A hang és videó anyagaik közül a legfontosabbnak az áldozatvédelemmel és az aktuálisan elterjedt bűncselekményekkel kapcsolatos tartalmaikat tartom.

Véleményem szerint szükséges lenne minden bűnmegelőzési szereplőnek alkalmaznia a podcastokban rejlő lehetőségeket is. A podcastok negatívuma szerintem, hogy a bennük elhangzó információk mennyisége miatt, elveszhet a hallgató érdeklődése vagy egybeolvadhat a fontos információ a kevésbé szükségessel.

4.2. A prediktív rendészet

A rendelkezésre álló modern eszközök széleskörű bemutatása volt a célom melyhez végül, de nem utolsó sorban a prediktív rendészeti eszközöket gondoltam megvizsgálni.

A prediktív rendészet alatt, az elemző technikák olyan alkalmazását értjük, amelyek identifikálják a rendőrségi beavatkozás, a bűnmegelőzés és a bűncselekményekre adott válasz előrelátható célpontjait statisztikai és adatbányászati módszerekkel. A prediktív rendészeti módszerek jövőbeni alkalmazása, a bűnmegelőzési stratégia egyik mérvadó eleme lehet. Alapvetően múltbéli kriminalisztikai megközelítésre épül, ámbar a technológiai fejlettségnek és az adat jelentőségének következtében, már olyan jellegű és mennyiségű adat áll rendelkezésre, amelyek hasznosításához a korábbi megoldásokon túl, újabb modern

⁷¹ <https://www.sps.ed.ac.uk/news-events/news/police-and-government-use-online-influence-tactics-tackle-crime-and-shape> (Utolsó letöltés: 2023.08.30.)

⁷² <https://www.cvshark.hu/mi-a-podcast-jelentese> (Utolsó letöltés: 2023.09.04.)

⁷³ <https://www.youtube.com/@bunmegelozesitanacsnemzeti6112> (Utolsó letöltés: 2023.09.04.)

⁷⁴ <https://www.youtube.com/@PoliceHungary> (Utolsó letöltés: 2023.09.04.)

módszereket is be lehet vonni a rendőri munka hatékonyságának fokozására. Megkülönböztetünk az előrejelzés tárgya vonatkozásában, az egyénekre és a helyszínekre vonatkozó megelőzést. Az egyénekre vonatkozó módszerek lehetőséget nyújtanak beazonosítani azon személyeket, akik nagyobb eséllyel fognak bűncselekményt elkövetni, áldozattá válni, továbbá hozzájárul a bűnözők azonosításába. A helyszínekre vonatkozó megelőzési tevékenység célja, azon helyszínek és időintervallumok beazonosítása, amelyek esetében nagyobb eséllyel fog bűncselekmény bekövetkezni. A helyszíni módszerek közül a hot spot térképészet és a kockázatterep-analízis a legismertebb. A hot spot térképészet retrospektív adatokra támaszkodva, egy konkrét terület múltbéli adatainak vizsgálatával azonosítja be azokat a területeket, amelyeknél nagyobb kockázat jelentkezik a bűnözés tekintetében. A kockázatterep-analízis lehetőséget nyújt azon helyek lokalizálására, ahol magasabb kockázattal fog bűncselekmény bekövetkezni, azonban ez a módszer a bűncselekményi adatokon kívül egyéb adatokat is felhasznál, mint a rizikófaktorok például az italboltok környéke, ahol gyakrabban fordulnak elő erőszakos jellegű magatartások.⁷⁵

Az ismertetett információkból levont következtetésem az, hogy a bűnmegelőzés szereplőinek érdemes foglalkozniuk az erőforrásaik fejlesztésével.

Úgy gondolom, hogy összességében bemutattam modern korunk azon vívmányait, amelyek hozzájárulnak a bűnesetek megelőzéséhez. Az ismertetett eszközökkel kapcsolatban szeretném megjegyezni, hogy az alkalmazásukra való törekvés pozitív irányba tudnák változtatni a bűnmegelőzés hatékonyságát. Ellentétes véleményemet fogalmazom meg az egyénekre vonatkozó módszerek hatékonyságával szemben, mivel előítéletekhez vezethetnek, vagy az adott módszer hiányosságai miatt hamis eredményeket hozhatnak.

⁷⁵ Harmati Barbara – Szabó Imre (2020/5): A prediktív rendészet és az automatizált igazságszolgáltatás. Belügyi Szemle, 23-32. o.

5. A BIZTONSÁGÉRZETET NÖVELŐ INNOVÁCIÓK

Az állampolgárok biztonságérzetét számos tényező befolyásolja, mint a bűnözési arányok, a rendőrség jelenléte a közterületeken, a gazdasági és szociális stabilitás vagy a médiában megjelenő hírek. Ennek biztosítása az egyik legnagyobb prioritást élvező feladat a bűnmegelőzésben, ezért is tartottam fontosnak az ezt garantáló eszközök vonatkozásában történő vizsgálódást, mind nemzetközi, mind hazai viszonylatban. Bevezetésképp a mesterséges intelligenciát (továbbiakban: MI) és a chatbotokat fogom bemutatni, majd az intelligens kamerarendszereket és a mobiltelefonos applikációk adta lehetőségeket.

5.1. A mesterséges intelligencia és a chatbotok

Az MI és a chatbotok jelentős innovációi a modern társadalomnak. Ezen újgenerációs eszközöket első sorban a fogalmi és jellemzőik bemutatásával vezettem be.

Az MI általános definiálásának nehézségét számos sokoldalú megfogalmazása adja, hiszen ahány eltérő nézőpont, annyiféle meghatározás létezik. A legcélravezetőbb fogalom szerint, a mesterséges intelligencia intelligens viselkedésre utaló rendszereket takar, amelyek meghatározott célok megvalósításához elemzik a környezetüket, továbbá bizonyos mértékű önállósággal tevékenységeket hajtanak végre.⁷⁶

A chatbotok a 2010-es évek első felében jelentek meg az üzleti intelligencia specifikus formájaként. Az általánosságban MI-al rendelkező interaktív technológia utat talált az online csevegőprogramok világába, és manapság már több platformon is találkozhatnak vele a felhasználók. Számos szervezet és kormányzat is használja a chatbotokat weboldalak, applikációk, valamint azonnali üzenetküldő oldalak környezetében, annak érdekében, hogy termékeiket, szolgáltatásaikat, ötleteiket vagy egyéb lényeges témákat népszerűsítsenek. A chatbotok jellemzője, hogy olyan hang- vagy szövegalapú csevegőprogramok, amelyek MI-al működnek, és a felhasználó által adott parancsokat hajtanak végre, vagy feltett kérdéseket válaszolnak meg.⁷⁷

⁷⁶ Stefán Ibolya (2018): A mesterséges intelligencia adatvédelmi vonatkozásai. In: Modern Researches: Progress of the legislation of Ukraine and experience of the European Union. Baltija Publishing, Riga 2020. 39. o.

⁷⁷ Szűts Zoltán – Yoo Jinil: A chatbotok jelensége, taxonómiája, felhasználási területei, erősségei és kihívásai. Információs Társadalom XVIII, 2. szám, 40-43. o.

A chatbotok ismertebb fajtáihoz tartozik a Facebook Messenger chatbotjai⁷⁸, Alexa az Amazon vállalat intelligens asszisztense, valamint Siri az Apple vállalat iOS operációs rendszerének virtuális munkatársa.⁷⁹

A bűnmegelőzési felhasználásukra hazai példa híján, egy nemzetközi példát szemléltetnék, az „Ask Izzy” elnevezésű online platformot és egyben chatbotot. Az Ausztriában működő projekt keretein belül több, mint 400.000 szolgáltatás között tudnak válogatni az emberek. Többek között jogi tanácsokat ad, segít a családon belüli erőszak kezelésében vagy instrukciókat ad a rászoruló emberek szükségleteinek kielégítésére.⁸⁰

Magyarországon jelenleg nem ismert a bűnmegelőzésben mesterséges intelligencia által vezérelt alkalmazás vagy chatbot, amely véleményem szerint az eredményesség szempontjából kiemelkedő jelentőséggel bíró innováció lenne.

5.2. Az intelligens kamerarendszerek

Ahhoz, hogy átfogó képet kapjunk az intelligens kamerarendszerek hatékonyságáról, bevezetéseként a rendészeti bűnmegelőzésben már hosszú idők óta alkalmazott térfigyelő kamerarendszerek bemutatását gondoltam logikusnak.

A Rendőrségi törvény kimondja, hogy a rendőrség közterületen, közbiztonsági, bűnmegelőzési és bűnüldözési szándékkal, akárki által nyilvánvaló módon észlelhető képrögzítőt telepíthet és felvételt rögzíthet.⁸¹ A közterületeken elhelyezett kamerarendszerek a rendészeti bűnmegelőzés egyik leghatékonyabb eszközei, hiszen az általuk készített felvételeket hatékonyan fel tudják használni a munkájuk során, akár egy bűncselekmény előkészületeinek az észlelésével.

A rendőrséghez szorosan kapcsolódik a NBT tevékenysége, hiszen az egyik alappillérük a településbiztonság, amelyen belül az építészeti eszközökkel segített bűnmegelőzést kívánják projektek és programok formájában megvalósítani. Az NBT a korábban már említett EUCPN-en keresztül arra kérte a tagállamokat, hogy mutassanak be pár jól bevált gyakorlatot a témában. A rendelkezésükre bocsátott projektek közül kettő projektet választották ki további

⁷⁸ <https://www.forbes.com/sites/forbestechcouncil/2018/06/06/how-facebook-messenger-bots-are-revolutionizing-business/?sh=5d1b8f947f5e> (Utolsó letöltés: 2023.08.15.)

⁷⁹ <https://bernardmarr.com/are-alexa-and-siri-considered-ai/> (Utolsó letöltés: 2023.08.15.)

⁸⁰ <https://askizzy.org.au/> (Utolsó letöltés: 2023.08.15.)

⁸¹ 1994. évi XXXIV. törvény a Rendőrségről 42. § (2) bekezdés

tanulmányozásra, melyek közül az egyik ilyen projekt, a holland projekt, amely keretein belül Eindhoven települést vonták górcső alá, amelyről tudni illik, hogy szenzorok és kamerák sorakoznak az utcai oszlopokon. A DITTS alapítvány kezdeményezését egyetemek, gazdasági társaságok és a kormány szerveinek együttműködésével hajtják végre, amelyben a technológia segítségével a megfigyelt területeken folyamatosan számolják a be és kilépő embereket, ezáltal pontosan lehet tudni, hogy mennyien tartózkodnak ott. Ez a rendszer nagy jelentőséggel bíró adatokat szolgáltat egy lehetséges katasztrófa esetében a rendvédelmi és egyéb szervek számára. További hasznos projektként teszteli a külföldi alapítvány azt a szoftvert, amely felismeri a tárgyakat és a személyeket a képen. A szoftver hatékonysága abban rejlik, hogy nincs szükség élő emberek hosszú videófelvevételek elemzésével történő munkájára, hanem a szoftver átvizsgálja helyettünk a felvételeket és megtalálja a kereset tárgyat vagy személyt.⁸²

Az előzőleg bemutatott példák vonatkozásában azt a következtetést vontam le, hogy szükséges a bűnmegelőzés szereplőinek más tagálammokkal való közreműködése és a már alkalmazott vagy tesztelés alatt álló innovációk vizsgálata.

Az arcfelismerést már számos állami és civil szektorban alkalmazzák. Az arcfelismerés az információtechnológiai úton megvalósuló azonosítás, tárolt arcképmás, valamint kamerán vagy fényképfelvételen megjelenő arc egyezőségének megállapítása számítástechnikai program igénybevételével, amit az erre jogszabályban rögzített szervezetek fogadosítanak.⁸³ Az MI által vezérelt szoftver nemcsak a korábban említett felismerésre képes, hanem egyes viselkedési minták azonosítására is, mint a konfliktusok észlelése járókelők között, szokatlanul gyorsan haladás, vagy a menekülés. Az eindhoveni laboratórium másik projektje a mikrofonnal történő megfigyelés, amelyben egy szenzor rendszer figyel megállás nélkül a hangokat az utcán. A rendszer képes a hangban lévő agressziót kimutatni, amelyet hőtérkép szerűen jelenít meg a rendszert figyelő ember előtt.⁸⁴

A tagállamokban alkalmazott gyakorlatok és a hazai törekvések konklúziójaként úgy vélem, hogy az említett eszközök hatékonyan tudnák szolgálni a bűnmegelőzést de csak ha azok megfelelő módon illeszkednek a magyar társadalom elvárásaihoz.

⁸² <https://bunmegelozes.info/hu/node/90> (Utolsó letöltés: 2023.08.20.)

⁸³ Boda József (2019): Rendészettudományi Szaklexikon. Budapest, Dialóg Campus, 39. o.

⁸⁴ <https://bunmegelozes.info/hu/node/90> (Utolsó letöltés: 2023.08.20.)

5.3. A mobiltelefonos applikációk

A mobiltelefonos applikációk egyre növekvő szerepet töltenek be a bűnmegelőzés terén.⁸⁵ Ebből adódóan gondoltam lényegesnek a mobiltelefonos applikációk vizsgálatát.

A mobilapplikációk többnyire okostelefonra letölthető, optimalizált felületű, páratlan, interaktív funkciók alkalmazását lehetővé tevő kiegészítő programok. Ilyen a rendészeti felhasználásban a RUTIN, ami többek között közúti incidensekről szolgáltat információkat a felhasználóknak.⁸⁶

Napjainkban az okos mobil eszközök használata majdhogynem magától értetődőnek tekinthető.⁸⁷ Nagy mennyiségű és különböző fajtájú alkalmazás létezik, mint az üzenetküldő, egészségfigyelő alkalmazások, amelyek lehetővé teszik a felhasználóknak a valós idejű információszerzést, a közösséggel való együttműködést és egyéb hasznos vagy kevésbé hasznos funkciót tudnak magukévá.⁸⁸

Hatékony felhasználásukhoz egy nemzetközi példát is mélyebben megvizsgáltam.

A közösségi rendőrség, ami egyben filozófiai és egyben szervezeti stratégia is, lehetővé teszi egy konkrét település lakosainak a rendőrséggel való együttműködését a biztonság megőrzése érdekében.⁸⁹ A közösségi rendőrség tevékenységének megerősítésére kiváló példaként szolgál az Egyesült Királyságban, 2013-ban indult Hello Lamp Post projekt, amely arra összpontosít, hogy az emberek városszerte kommunikáljanak az utcai bútorokkal, például a lámpaoszlopokkal vagy a padokkal, hogy visszajelzéseket adjanak a környezetükre és közösségre vonatkozó kérdésekben. Az utcai tárgyakon különböző megjelenésű plakátok vannak elhelyezve, amelyek felületén QR-kód és egyéb elérhetőségek segítségével teremtik meg a kommunikáció lehetőségét.⁹⁰ A QR-kód az információ tárolására alkalmas gépi olvasható optikai címke.⁹¹ A különböző kommunikációs csatornákon kapcsolatot tudnak teremteni a felhasználók a virtuális asszisztenssel. Az üzenetváltások révén a lakosok jelezhetik a

⁸⁵ <https://lawbirdie.com/advantages-of-a-mobile-based-platform-for-crime-investigation/> (Utolsó letöltés: 2023.08.31.)

⁸⁶ Boda József (2019): Rendészettudományi Szaklexikon. Budapest, Dialóg Campus, 25. o.

⁸⁷ Bányász Péter et. al. (2022): Okoseszközök. Éves továbbképzés az elektronikus információs rendszer biztonságáért felelős személy számára. Budapest, Nemzeti Közszerológati Egyetem Közigazgatási Továbbképzési Intézet, 56. o.

⁸⁸ <https://okosnagyi.hu/android-alkalmazasok-mire-jok/> (Utolsó letöltés: 2023.09.04.)

⁸⁹ Boda József (2019): Rendészettudományi Szaklexikon. Budapest, Dialóg Campus, 104. o.

⁹⁰ <https://www.hellolamppost.co.uk/> (Utolsó letöltés: 2023.07.21.)

⁹¹ <http://lokacio.hu/mire-valo-a-qr-kod/> (Utolsó letöltés: 2023.08.30.)

problémákat, mint a közterületi bűncselekményeket, romos területeket, illetve egyéb veszélyes helyzeteket. A rendszer segít a városok gyorsabb és hatékonyabb reagálására az aktuális problémákra, és elősegíti a közösségi felelősségvállalást.⁹²

Az előzőleg bemutatott eszközök és ismeretek vonatkozásában megállapítottam, hogy Magyarországon a külföldi példához hasonló eszköz nincs rendszeresítve a bűnmegelőzésben viszont pozitív, hogy vannak hazai törekvések ezek iránt.

⁹² <https://www.hellolamppost.co.uk/> (Utolsó letöltés: 2023.07.21.)

6. A KUTATÁSI INTERJÚ ISMERTETÉSE

Véleményem szerint a jelenkori bűnmegelőzés állapotának és az azt meghatározó innovációs eszközöknek a megismeréséhez, az egyik legértékesebb módja a bűnmegelőzés szereplőivel való interjúkészítés. Ebből adódóan felkértem az NBT munkatársát, Bácskai Tünde rendőr alezredes asszonyt, hogy tapasztalataival hozzájáruljon a kutatásom eredményességéhez. Vizsgálódásom során többek között a szervezetüket jellemző információkról, az általuk alkalmazott hagyományos és modern bűnmegelőzési eszközökről, azok hatékonyságáról és jövőbeni terveikről érdeklődtem.

Bevezetésképp a szervezetüket érintő információkról kérdeztem.

Alezredes asszony tudomásomra hozta, hogy az NBT a Rendőrség hivatásos állományú tagjaiból és különböző végzettségű civil személyekből áll. Folytatva gondolatmenetét kifejtette, hogy munkájuk során együttműködnek számos bűnmegelőzésben érdekelt szervezetekkel és személyekkel is többek között a közösségi médiában népszerű influenszerrel, mint Viszok Fruzi, Unfield vagy Szalay Isti. Megjegyezte azt is, hogy ha egy civil embernek lenne kezdeményezése, akkor lehetőséget biztosítanak a konzultációra.

Ezekután áttértünk a konkrét bűnmegelőzési tevékenységükre.

Elmondásai alapján a bűnmegelőzési törekvéseiket a lehetőségekhez képest maximális odaadással, törvényes keretek között végzik, a jogsértések elkerülése végett. A tevékenységük jellemzőjeként ismertette, hogy a bűnmegelőzés minden megvalósulási formájára kiterjedő törekvésekkel próbálnak a bűnözés ellen fellépni. Kitért arra is, hogy a hagyományos megelőzési módszerek alkalmazása és fejlesztése mellett a modernebb technikai adottságok irányába orientálódnak. Kérdésemre elmondta, hogy a modern eszközökben rejlő lehetőségeket meglátva hivatalos weboldalt és közösségi média oldalt is hoztak létre 2013-ban. Ezen oldalakat ismertette is, melyek a www.bunmegelőzés.info⁹³ és a www.facebook.com/nemzetibunmegelőzesitanacs⁹⁴ volt. Folytatta gondolatát azzal, hogy az innovációs eszközök alkalmazása során a legfőbb szempontjaik egyike a minőségi munkavégzés, melynek érdekében többek között korszerű tartalmakat gyártanak. Szerinte azokat az eszközöket érdemes alkalmazni, amelyek a legtöbb pozitív visszajelzést váltják ki.

⁹³ www.bunmegelőzés.info (Utolsó letöltés: 2023.09.20.)

⁹⁴ www.facebook.com/nemzetibunmegelőzesitanacs (Utolsó letöltés: 2023.09.20.)

A „Csalóakadémia” elnevezésű projektjüket remek példaként említette, amelyben jelentősen több nézettség és egyéb interakció látott napvilágot. Végezetül elmondta, hogy a nemzetközi gyakorlatból már jól ismert, interaktív projektekben is dolgoznak.

Ezt követően az eszközök eredményességeinek méréséről kérdeztem.

Elmondása alapján, az eredményességüket többek között a bűnügyi statisztikákon lehet megfigyelni, illetve a közösségi oldalaik statisztikái alapján, az elért felhasználók számának vizsgálatával. Folytatta azzal, hogy további információkat nyújtanak a Wi-Fi feljelentkezések, amelyet azokon a területeken észlelnek, ahol a közösség számára biztonságos teret hoztak létre az azt megelőző rossz körülmények javítása érdekében. Ezután elmondta, hogy a Büntetés-végrehajtás intézményeiben tett prevenciós programjaik eredményességét is meg tudják állapítani, mivel azok következtében kevesebb szabályt szegnek a bent töltött idejük alatt az elítélt egyének, valamint a büntetésük letelte után is jó magaviseletet tanúsítanak. Végül, de nem utolsó sorban tudomásomra adta, hogy az eredményességük megőrzése érdekében két évente új cselekvési tervet határoznak meg, amely a hatályos fő stratégia mentén újabb törekvéseket foglal magában.

Végezetül a jövőbeni törekvéseikről kérdeztem.

Elmondása alapján, szeretnék a bűnmegelőzési ismereteket az oktatási rendszerbe integrálni, amellyel a hallgatók a bűnmegelőzéssel és áldozattá válással kapcsolatban alapvető ismereteket kaphatnak, valamint szeretnék minél jobb tartalmakat gyártani a közösségi oldalaikra.

7. A KÉRDŐÍVES KUTATÁS

Ebben a fejezetben a primer kutatásomat meghatározó körülményeket és a kérdőíves adatgyűjtésem során érkezett válaszokat fogom körültekintően bemutatni.

7.1. A kérdőíves kutatás célja, módszere, eszköze

Vizsgálódásom során egy kérdőíves kutatáson keresztül szerettem volna elsőkézből származó információkat megismerni az átlagemberek biztonságérzetéről, a bűnmegelőzésről alkotott képükről és az az iránti hajlandóságukról. Az adatgyűjtésből származó ismeretek felhasználásával javaslatokat kívánok kidolgozni a bűnmegelőzés eredményesebb foganatosítására. Vizsgálódásom részét képezi azon kérdés is, hogy a kutatásom alanyai milyen ötletekkel rendelkeznek a bűnmegelőzés eredményesebb foganatosításának érdekében.

A téma aktuális, hiszen az embereknek mindig is fontos volt az életük, valamint a vagyonuk védelme. A bűnmegelőzés szereplői ezt a szükségességet alapul véve törekszenek a leghatékonyabb eszközök alkalmazásával biztosítani az említett értékeket, ezért is gondolom úgy, hogy fontos a témakörben való vizsgálódás. A hazánkat meghatározó technológiai fejlődés új dimenziót nyújt a bűnmegelőzésre, ami véleményem szerint egy olyan folyamatos fejlesztést és korszerűsítést igénylő terület, amit szükséges az új generációs technológiák felhasználásával eredményesebbé tenni.

A téma vonatkozásában már több hasonló adatgyűjtés valósult meg, ámbar az idő eltelte és a kutatásomhoz szükséges információk hiánya indokoltta tette számomra a primer adatgyűjtést. Az új információk szükségességét az is bizonyítja, hogy a téma vonatkozásában rengeteg nem megbízható forrásból származó hír keletkezett, amelyek gyakran az emberek bűnmegelőzésről és a modern eszközökről alkotott képét befolyásolják. A negatív vélemény ellentétes hatást válthat ki a bűnmegelőzési törekvésekre.

A téma vonatkozásában szerzett ismereteim és az egyetemi tanulmányaim alatt szerzett tapasztalataimra alapozva összeállítottam és közzétettem egy kérdőíves felmérést 2023. október hónapban. A kérdőív összesen 14 kérdést tartalmaz.

Az űrlap egyetlen olyan kérdést tartalmaz, amely a válaszadó gondolatainak kifejtését kéri, hiszen a válaszadásra való hajlandóság elég csekély az ilyen kérdések vonatkozásában. A kérdések nagyrésze eldöntendő, ami egyszerűbb és határozottabb válaszadást nyújt a kitöltők számára, továbbá az elemzési munkám is nagymértékben megkönnyíti. Az volt a célom, hogy minél több személyt érjek el, ezért a legnagyobb nyilvánosságnak örvendő közösségi oldalakon, a Facebookon⁹⁵ és az Instagramon⁹⁶ is megosztottam. A kérdőívet egy bárki számára ingyenes elérhető, Google Űrlapok felhasználásával valósítottam meg. Jelen kérdőíves kutatás nem tekinthető reprezentatívnak, mivel a vizsgálódásom során 109 fős kis mintát modellezek, ahol a válaszadók minimum 13. életévüket betöltött, de felső korhatár meghatározása nélküli személyek voltak.

7.2. A kérdőíves kutatás eredményei

A kérdőív első három kérdése személyes jellegű információra vonatkozott, mint a válaszadó neve, korosztálya, lakhelyének típusa.

Az első kérdés eredményei szerint a válaszadók 46,8 százaléka volt férfi és 53,2 százaléka nő. A nemek arányának megfigyelését több okból is fontosnak tartottam. Egyrészt, hogy jobban megértsem, hogy a vizsgált téma iránti érdeklődés milyen arányban van jelen a két nem között, ami segíthet a célközönség elérésének vizsgálatában. Másrészt úgy gondolom, hogy a nemek arányának ismerete, segíthet célzott stratégiák kidolgozásában. A vizsgálatból kiderül, hogy hasonló nagyságrendben töltötték ki a két különböző nem képviselői, ami arra a következtetésre enged engem jutni, hogy a téma a vizsgált minta vonatkozásában mindkét nemet érdekli, és szükséges megvizsgálni összességében és külön-külön is a nemek érdeklődési köre szerinti prevenciós lehetőségeket.

A második kérdés eredményeiből kiderül, hogy a válaszadók 81,7 százaléka tartozott az 18-30 (89 fő), 12,8 százaléka a 31-50 (14 fő) és 5,5 százaléka az 50 év feletti korcsoportba (6 fő). A 13-17 év közötti korcsoporthoz egy válaszadó sem tartozott. A különböző korosztályok ismeretét több szempontból is fontosnak tartottam. Véleményem szerint, hozzájárul ahhoz, hogy átfogóbb képet kapjak a téma iránt érdeklődő korosztályok megoszlását illetően, másrészt

⁹⁵ <https://www.facebook.com/> (Utolsó letöltés: 2023.09.20.)

⁹⁶ <https://www.instagram.com/> (Utolsó letöltés: 2023.09.20.)

segít a kifejtendő kérdésre adott válaszok különbségeinek vizsgálatában. Végül, de nem utolsón sorban megemlíteném, hogy a fiatalabb és idősebb személyek egyaránt rendelkezhetnek innovációs ötletekkel, akár a személyes tapasztalat mértéke, akár az újkori szemléletmód miatt. Az eredményekből kiderül, hogy a válaszadók nagyrésze a fiatalabb korosztályt képviseli, a középkorú és idősebb korosztály mértéke elenyésző. Ez arra enged következtetni, hogy nehezebb elérni az idősebb korosztályt a közösségi oldalakon, illetve, hogy a fiatalabb korosztály hajlandósága magasabb a véleménymegosztásban.

A harmadik kérdésre válaszolók 11,9 százaléka nyilatkozott úgy, hogy községben (13 fő), 14,7 százaléka faluban (16 fő), 37,6 százaléka városban (41 fő), 23,9 százaléka vármegyeszékhelyen (26 fő) és 11,9 százaléka úgy, hogy fővárosban él (13 fő). Úgy gondolom, hogy a lakóhely típusának vizsgálata segített közelebb kerülni az emberek biztonságérzetének és a modern eszközök közötti kapcsolat megismeréséhez. Az eredményekben megfigyelhető, hogy azon személyek, akik faluban vagy községben élnek, nagyobb arányban érzik magukat biztonságban. Ebből az is következhet, hogy nincs szükség modernebb eszközökre az adott településeken. A kérdés a bűnmegelőzési ötletek vizsgálatába is szerepet játszik, hiszen a fiatalabb és idősebb korosztály közti különbségek rengeteg sajátosságot is megmutatnak. Amíg a városban, vármegyeszékhelyen, fővárosban élő kitöltők az újszerű technológiák alkalmazását preferálja, addig a falun vagy községben élők a hagyományosabb eszközök fejlesztését gondolja helyénvalónak.

A kérdéskör további elemei az emberek véleményének, tapasztatainak és ötleteinek vizsgálatához szükséges információkat szolgáltatta.

A negyedik kérdés az emberek közérzetét célozta felmérni. A válaszadók 22 százaléka nyilatkozott úgy, hogy nagyon biztonságban érzi magát (24 fő), 54,1 százaléka nyilatkozta, hogy eléggé biztonságban érzi magát (59 fő), 21,1 százaléka gondolta úgy, hogy egy kicsit érzi veszélyben magát (23 fő) és végezetül 2,8 százaléka érzi magát nagyon veszélyben, a lakóhelye környékén, sötétedés után, egyedül sétálva (3 fő). Úgy gondolom, hogy a kérdés vizsgálata segít a prevenciós intézkedések lokalitás szerinti alkalmazásának feltételezésében. Véleményem szerint, azon területeken, ahol nagyobb arányban érzik magukat veszélyben az emberek, ott célzott intézkedések foganatosítására van szükség, mint a fokozottabb rendőri jelenlét, amely az állampolgárok biztonságérzetének növelését eredményezné.

A soron következő kérdés az emberek bűnmegelőzés szereplőivel kapcsolatos tudásának, véleményének megismerését célozta. A válaszadók 5,5 százaléka nyilatkozott úgy, hogy csak a rendőrség feladata a bűnmegelőzés (6 fő) és 94,5 százaléka gondolta úgy, hogy számos szereplő együttes feladata (103 fő). A vizsgált minta eredményeiből kiderül, hogy az emberek nagyrésze tisztában van azzal, hogy a bűnmegelőzés nem csak egy szervhez tartozik, de még mindig megjelenik egy kevés százalék, akik ellentétesen vélekednek.

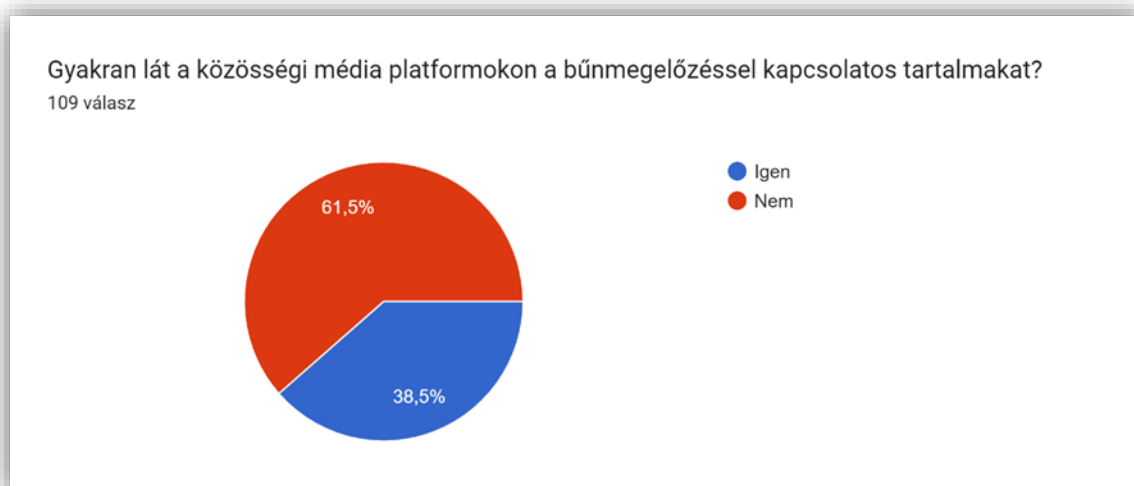
Ezt követően a válaszadók véleményére voltam kíváncsi, a rendőrség bűnmegelőzési tevékenységének vizsgálatával. Az eredményekből kiderül, hogy 65,1 százaléka hatékonynak véli (71 fő) és 34,9 százaléka gondolta úgy, hogy nem megfelelő a rendőrség tevékenysége a téma vonatkozásában (38 fő). Az eredményekből levont következtetésem az, hogy szükséges az emberek véleményének országos szintű felmérése és az azokra történő helyes reagálás.

A bűnmegelőzést célzó események hozzájárulnak a közösségi felelősségvállalás növeléséhez és a bűnmegelőzési ismeretek terjesztéséhez. A következő kérdést ennek vonatkozásában tettem fel. A válaszadók 40,4 százaléka nyilatkozott úgy, hogy hallott már helyi közösségi eseményekről vagy programokról, amik a bűnmegelőzést szolgálják (44 fő) és 59,6 százaléka nyilatkozta, hogy ilyen jellegű eseményekről nincs tudomása (65 fő). Ebből azt a következtetést vontam le, hogy több közösségi esemény szervezésére van szükség és ezeket megfelelő módon kell kihirdetni, akár a közösségi médiaplatformok alkalmazásával.

A következő kérdésben a válaszadók véleményét kívántam, amely a bűnmegelőzési események iránti hajlandóságot vizsgálta. A válaszadók 74,3 százaléka nyilatkozta azt, hogy hajlandó lenne részt venni ilyen jellegű eseményeken, akár online, akár egyéb formában (81 fő) és 25,7 százaléka gondolta úgy, hogy nem lenne rá hajlandó. (28 fő). Ebből azt vontam le következtetésképp, hogy szükséges azon személyek véleményének további vizsgálata, akik nem lennének hajlandóak részt venni a programokon. Ebből adódóan célzott intézkedések megtételére lenne szükség, hogy növeljék a hajlandóságot. Úgy gondolom, hogy az emberek érdeklődési körének vizsgálata és azokhoz kapcsolódó bűnmegelőzési programok szervezése megfelelő lenne a cél fogatosítására.

Az ezt követő kérdés a válaszadók képességeit kívánta felmérni a saját és környezetük védelme érdekében. A válaszadók 85,3 százaléka gondolta úgy, hogy képesnek érzi magát egy bűncselekmény vagy veszélyes helyzetre való reagálásra (93 fő) és 14,7 százaléka gondolja úgy, hogy nem lenne erre képes. (16 fő). Ez számomra azt jelenti, hogy a válaszadók nagyrésze képes a hatékonyabb, önálló módú reagálásra a különböző veszélyhelyzetek esetén. Továbbá szükségesnek tartanám azon személyek véleményeinek későbbi vizsgálatát, akik a másik csoportot alkotják, amire a kérdőív anonimitása miatt nem lesz lehetőség. A vélemények megismerésével célzott stratégiák kidolgozásra lenne szükség.

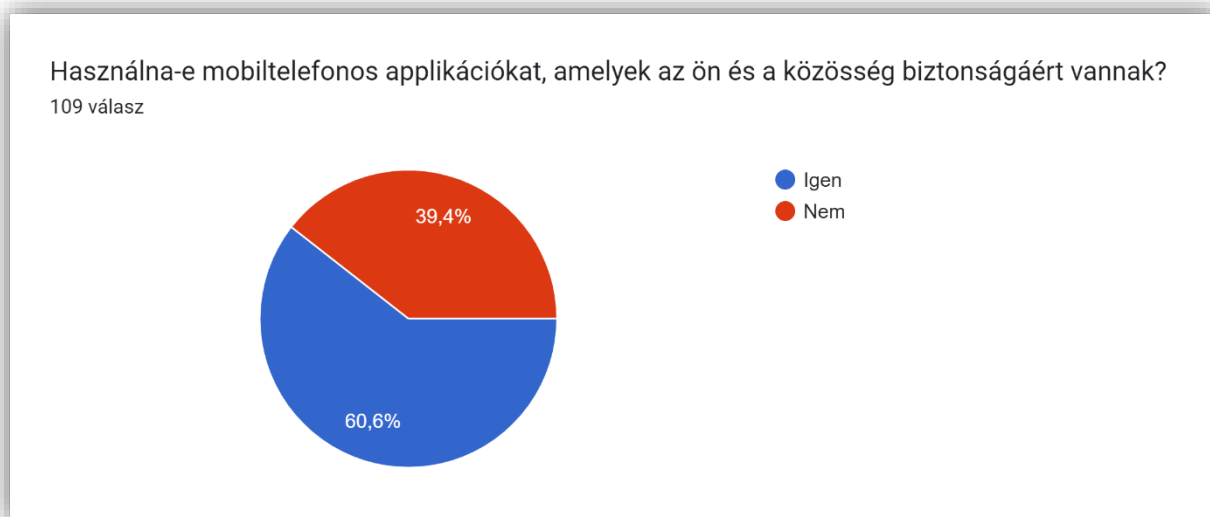
A soron következő kérdésben arra kerestem a választ, hogy gyakran látnak-e a válaszadók a közösségi média platformokon a bűnmegelőzéssel kapcsolatos online tartalmakat. A kérdésre kapott eredményeket az 2. ábra szemlélteti, melyből világosan kiderül, hogy nem elég hatékony a célközönség elérése az ilyen jellegű tartalmak tekintetében.

2. ábra: A közösségi médiában megjelenő bűnmegelőzési tartalmak gyakorisága
Forrás: Saját kérdőíves gyűjtés (2023) Készítette: A szerző

A kérdéskör következő részét tartalmazta azon vélemények felmérése, miszerint szeretnének-e több bűnmegelőzéssel kapcsolatos bejegyzést látni, a közösségi oldalakon a válaszadók. Az eredményekből kiderült, hogy a válaszadók 79,8 százaléka szeretne több bejegyzést látni (87 fő) és 20,2 százaléka nem akarna (22 fő). Ez azt jelenti számomra, hogy több ilyen jellegű tartalom készítésére van szükség, amelyeket hatékonyabb formában kéne a célközönség számára eljuttatni, akár az online hirdetések felhasználásával.

Az következő kérdésben, arra kerestem a választ, hogy a kitöltők használnának-e mobiltelefonos alkalmazásokat, amik a saját és a közösség biztonságának érdekeit szolgálnák. Az válaszok eredményeit a 3. ábra szemlélteti, melyből kiderül, hogy az emberek széles körben hajlandóságot mutatnak az alkalmazások használatára.

3. ábra: A közösség biztonságát szolgáló mobiltelefonos applikációk iránti érdeklődés
Forrás: Saját kérdőíves gyűjtés (2023) Készítette: A szerző

Az utolsó előtti kérdés célja a válaszadók mesterséges intelligencia és a chatbotok alkalmazásáról szóló véleményének megismerése volt a biztonságuk vonatkozásában. A válaszadók 59,6 százaléka gondolta úgy, hogy eredményesebbé tenné a bűnmegelőzést az említett eszközök alkalmazása (65 fő) de 40,4 százaléka nem értett ezzel egyet (44 fő). Úgy gondolom, hogy ismertetni kéne az említett eszközök pozitív és negatív jellemzőit a társadalom részére, amellyel átfogóbb képet kapnának róluk.

Végül, de nem utolsó sorban a felmérésben résztvevők ötleteire voltam kíváncsi, amelyek a bűnmegelőzés eredményességének növelésére szolgálnának. A 109 válaszból kiderült, hogy elsősorban a rendőrség közterületeken lévő jelenlétének növelését, valamint a modern eszközök alkalmazására való törekvést ajánlják. A válaszokban megjelent több alkalommal a fiatalabb generációk bűnmegelőzésre történő oktatása, az önvédelmi alapismeretek társadalmi szintű edukációját és a bűnmegelőzési célú közösségi események szervezése is.

8. ÖSSZEGZÉS

Korunk legmeghatározóbb jellemzője a technológia rohamos fejlődése és elterjedése. A különböző innovációk az élet minden területén jelen vannak, még a bűnmegelőzésben is. Ahhoz, hogy hatékonyan fel tudjuk venni a harcot a bűnözéssel szemben, elengedhetetlen a modern kori szemlélet. Kutatásom céljául tűztem ki, hogy átfogó képet alkossak a jelenkori bűnmegelőzésről és javaslatokat fogalmazzak meg annak eredményesebbé tételére. Legfőbb eredményeimet a téma elméleti hátterének megismerésével, a Nemzeti Bűnmegelőzési Tanács munkatársával készített interjúra és egy kérdőíves felmérésre alapoztam. Az elméleti háttér megismerésekor egyértelműen kiderült, hogy a bűnmegelőzés az egész társadalom feladata. Az interjúmból azon következtetéseket tudtam levonni, hogy a hagyományos eszközök mellett a modern technikai adottságok irányába kell orientálódni, melyek alkalmazásával a bűnözés minden megvalósulási formája ellen törekedni kell. A kérdőíves kutatásom 14 kötelező kérdésből állt, melynek eredményeit 109 fő válasza adta. A kérdőívem felépítését a következetes véleményalkotáshoz szükséges és a téma vonatkozásában releváns kérdések összessége alkotta. Az eredményekből világosan kitűnik az, hogy a válaszadók meglehetősen nagy potenciált látnak a modern eszközök bűnmegelőzésben történő alkalmazásában és a bűnmegelőzési ismeretek népszerűsítésében, mellyel kapcsolatban sokuk javaslatot is tett. Az eredményeimből levont következtetésem bizonyítják hipotéziseimet, melyek szerint, feltétel a modern lehetőségek alkalmazására való törekvés a rendészeti bűnmegelőzési tevékenység hatékonyságához, továbbá a társadalom minden tagjának érdeke a bűnmegelőzés. A hipotéziseim megfogalmazásakor még nem rendelkeztem elég információval a bűnmegelőzés szereplőiről, ezért is gondoltam a rendészeti bűnmegelőzés vonatkozásában vizsgálni. Szerencsére segítségemre szolgált számos hazai és nemzetközi tanulmány, amelyekből átfogó képet tudtam kapni a témával kapcsolatban. A modernkori vívmányok vizsgálatakor számos korlátba ütköztem, mivel az eszközökről újszerűségükből adódóan még nem készültek teljeskörű tudományos kutatások. További kihívást jelentett számomra a kérdőíves felmérés megalkotása, hiszen minden információ kulcsfontosságú a bűnmegelőzés szempontjából, de az emberek hajlandóságához igazodva szűkebb keresztmetszetbe kellett a kérdéseimet feltenni. Az interjú hasznosságát a megalapozott következtetésem tükrözi, mellyel kapcsolatban megjegyezném, hogy több bűnmegelőzési szereplővel is szükséges lett volna interjút készítenem.

9. JAVASLATOK

9.1. A hagyományos eszközök korszerűsítése

A már ismert és hatékonyan alkalmazott bűnmegelőzési eszközök nagymértékben befolyásolják a rendőrség és egyéb bűnmegelőzési szereplők munkáját. Ahhoz, hogy ezen eszközök további sikereket hozzanak, érdemes felülvizsgálni a fejlesztési lehetőségeket. Egy hagyományos eszköz korszerűsítésével, illetve elterjedtebb alkalmazásával pozitív eredmények érhetőek el. Az alábbiakban javaslatokat teszek néhány hagyományos eszköz korszerűsítésére és nagyobb mértékű alkalmazására.

9.1.1. Folyamatos visszajelzési rendszer

Az átlagemberek tapasztalatainak, kompetenciáinak, véleményeinek ismerete meghatározó szerepet játszik a bűnmegelőzési törekvésekben. Kezdeképp az átlagemberek bűnmegelőzéssel kapcsolatos prioritásainak, igényeinek és a már meglévő tudásának folyamatos felmérésére lenne szükség, amit egy folyamatos visszajelzési rendszer kiépítésével lehetne fogatosítani. A visszajelzési rendszer megvalósítható mind az online térben, mind a való életben egyaránt. Online térben megfelelő helyet biztosítanak a különböző nagy érdeklődésnek örvendő közösségi oldalak és az okos eszközökkel elérhető alkalmazások. A való életben a legmegfelelőbb terek erre a közösségi események lennének.

Az online térre konkrét példaként említeném a Facebook-ot, a YouTube-ot, a Tiktak-ot és az Instagram-ot, mivel mindegyik nagy célközönséget elérő platform, amelyek segítségével lehetőség nyílik olyan tartalmak létrehozására, amelyek az imént említett célokat tartalmazzák. A megvalósítást minden bűnmegelőzési szereplő saját közösségi oldalának együttes közreműködésében látom, ahol ugyanazon előre meghatározott kérdéskört továbbítanak a követőik számára és ezt követően összevetnék a kapott eredményeket. Az eredmények összevetése azonban nehézségekbe ütközhet a különböző csatornákon tárolt adatok miatt, ezért a közösségi oldalakban rejlő lehetőségeket alapul véve egy komplex okoseszközökön elérhető alkalmazás létrehozását ajánlom, ahol egy kézbe összpontosulna minden információ. Az alkalmazásban kettő felhasználói felület lenne, amelyet egyrésztől minden releváns bűnmegelőzési szereplő és másrésztől minden átlagember is elérhetne. A prevenció

képviselőinek felületén egy virtuális felhő és egy kommunikációs csatorna kapna helyet, amelyben az általuk nyert adatokat tudnák feltölteni és lehetőségük nyílna az egymással és az átlagemberekkel való kommunikációra. Az átlagemberek felülete a kommunikációs csatornából állna, amelyben egymással és a bűnmegelőzés szereplőivel tudnának interaktív kapcsolatot fenntartani. A közösségi média platformokhoz hasonlóan bejegyzések és üzenetváltások formájában valósulna meg a véleménymegosztás. A bejegyzések tekintetében a lehetőség nyílna az utcai bútorokkal való kommunikációra is, amelynek elméleti alapját a már korábban ismertetett, Egyesült Királyságban alkalmazott példa szolgáltatja. A közterületeken figyelemfelhívó plakátok kerülnének elhelyezésre, amelyek segítségével azonnali visszajelzést tudnának adni az alkalmazást használó emberek az őket körülvevő körülményekről. Az applikáció sikerességéhez hozzá tartozna, hogy letöltése teljes mértékben ingyenes, ezáltal anyagi korlátok nélkül bárki használhatná azt.

A közösségi programok szervezése és azok különböző platformokon történő népszerűsítése a visszajelzési rendszer kiépítésének egy másik alappillére lenne. Úgy gondolom, hogy minden magyar településen szükséges lenne legalább havonta egy program megrendezése, ami lehetőséget biztosítana a célzott stratégiák kiépítéséhez. A programok népszerűsítésére a már említett alkalmazás és a közösségi média célzott felhasználása egyenes utat szolgáltatna. Ezen programokat a bűnmegelőzés szereplőinek és az ambiciózus átlagemberek közreműködésével gondolnám megvalósítani. A rendezvényeken szerepet kapna a közösségi felelősségvállalás terjesztése, az emberek véleményének megismerése és az adott település kriminalitási jellemzőire való figyelemfelhívás.

A kétlépcsős visszajelzési rendszer megalkotását azért gondolom szükségesnek, mivel nem minden ember rendelkezik Magyarországon az online tér eléréséhez szükséges okoseszközökkel, ezáltal oda is el kell jutni, ahol az nem található meg. A közösség aktív részvételét, az online és az offline térben egyaránt köszönetnyilvánítással és a véleményük fontosságára való figyelemfelhívással gondolnám megvalósítani.

Az alkalmazás hátrányaként említeném többek között, hogy nem minden ember tudja könnyen kezelni az alkalmazásokat, amelyek oktatására külön figyelmet kellene szentelni. Az online téren kívüli közösségi programok hátrányának a települések és a bűnmegelőzés szereplőinek száma között differenciát látom. A települések sokasága olyan nagymértékű, hogy valószínűleg nem lehetne kivitelezni a havonta 1 alkalommal megtartható rendezvényeket.

9.1.2. Járőrözés a közösségünk biztonságáért

A rendészeti bűnmegelőzés egyik legeredményesebb eszköze a járőrszolgálati tevékenység, amit már hosszú idők óta alkalmaznak a bűnüldöző szervek. Ahogy a kérdőíves kutatás eredményeiből is kiderül, szükség van annak a nagyobb mértékű alkalmazására. A rendvédelmi szervek kapacitása azonban véges, ami a járőrözés újgenerációs megvalósítását indokolja.

A rendvédelmi szervek munkájának támogatására, a bűnmegelőzés szereplőinek bővítését gondolom szükségesnek. Ennek eléréséhez az állampolgárok nagyobb mértékű bevonását gondolom helyénvalónak, melynek keretében arra ösztönöznék őket, hogy szabadidejükben gyakrabban látogassák a közterületek és adott esetben jelentsék a hatóságok számára az észlelt bűncselekményeket és az alacsonyabb szintű jogsértéseket. A társadalom csupán csekély részénél figyelhető meg a közösségi felelősségvállalás, ezért a különböző korcsoportok érdeklődési köre szerint megválasztott ismeretterjesztő előadásokkal gondolnám megvalósítani az új szemléletű tevékenység népszerűsítését. Lehetséges, hogy a közösségi tevékenységük, alkalmanként olyan területeket is érintene, ahol elterjedtebbek a bűnesetek száma, ezért szükségesnek látom az önvédelmi alapismeretek magyar emberek számára történő ingyenes oktatását. Az új szemléletű járőrözés hátrányait több oldalról is vizsgáltam. Többek között, nem minden ember képes úgy cselekedni egy adott szituációt látva, ahogy az helyénvaló lenne. Előfordulhat, hogy több bűncselekmény történne, mint az eredetileg megvalósult volna. Másik oldalról, az önvédelmi oktatásra megfelelő szakemberek és egyéb szükséges feltételekre van szükség, amelyekre nem biztos, hogy van elég kapacitása az államnak. Önmagában a javaslat az emberek felelősségvállalásának erősítésére helyezné a figyelmet.

9.1.3. A modern kamerarendszerek

A kamerarendszerek alkalmazása már régóta elterjedt módszer a bűnmegelőzésben. Az emberek általánosságban a saját tulajdonuk és életük védelme érdekében alkalmazzák a kamerarendszereket. Annak ellenére, hogy manapság már elég jó minőségű kamerákat lehet vásárolni, előfordulnak az értékelhetetlen felvételeket készítő kamerák is. Ezek többek között megnehezítik a rendvédelmi szervek bűnüldözési munkáját. Ennek kiküszöbölésére hatékony eszközként szolgálhat az emberek figyelmének felhívása, amire megfelelő csatornát biztosítanak a közösségi média platformok és a közösségi rendezvények.

A rendészeti munkában alkalmazott térfigyelő kamerák hatékony eszközei a bűnmegelőzésnek, azonban hatékonyságukat számos körülmény befolyásolja. Ilyen körülmény a felhasználásuk hiánya Magyarország teljes területén. Úgy gondolom, hogy minden településen szükséges lenne a térfigyelő kamerarendszerek kiépítése, ahhoz, hogy jobb eredmények lássanak napvilágot a bűnmegelőzésben. A hátrányuk az ilyen rendszerek kiépítésének és fenntartásának, hogy nagymértékű költségekkel jár.

A térfigyelő kamerarendszerek vonatkozásában, fontosnak tartom a kutatásomban már említett mesterséges intelligencia integrálásának vizsgálatát. Úgy vélem, hogy az arcfelismerő, az érkező és távozó személyeket számláló, és a konfliktushelyzeteket felismerő programok kamerarendszerekben történő alkalmazása segítené a bűnmegelőzést. Azonban, véleményem szerint akár az egész ország biztonságát is veszélyeztethetik. Adatvédelmi szempontból problémákat vet fel az intelligens kamerarendszer, mivel képes azonosítani és nyomon követni az emberek tartózkodási helyeit, mellyel bármikor könnyen vissza lehet élni.⁹⁷ 2020-ban azt nyilatkozta Margrethe Vestager az Európai Bizottság digitális ügyekért felelős referense, hogy az automatizált arcfelismerés sérti az Európai Unió általános adatvédelmi rendeletét, a GDPR-t (General Data Protection Regulation).⁹⁸ A veszélyekről alkotott feltételezéseimet jól szemlélteti Kína példája is, ahol egyes vasútállomásokon elhelyezett arcfelismerő szoftverrel bíró kamerákkal keresik a körözött személyeket, máshol megszegyenítés gyanánt óriási kivetítőkön mutatják a szabálytalanságokat elkövetők arcait.

⁹⁷ <https://senstar.com/senstarpedia/facial-recognition-problems/> (Utolsó letöltés: 2023.09.21.)

⁹⁸ <https://www.hwsz.hu/hirek/64517/surveillance-arcfelismeres-tomeges-kina-export-megfigyeles-jog.html> (Utolsó Letöltés: 2023.09.21.)

9.1.4. A bűnmegelőzési ismeretek oktatásba történő integrálása

A bűnmegelőzés diákok számára történő oktatása számos pozitív és negatív aspektust hordoz magában. Előnyeihez sorolom, a társadalmi tudatosság növelését, a konfliktuskezelési készségek fejlesztését, a szociális felelősségvállalás előmozdítását, a megelőző szemlélet elsajátítását és a csapatmunkára történő nevelés sikerességét.

Először is, az edukáció lehetőséget teremthet a bűnözés káros hatásainak és a társadalomra gyakorolt következményeinek megértésében. Miután megértik ennek fontosságát szükségszerűnek látom a konfliktuskezelési ismeretek oktatását. A megelőző szemlélet segítene, hogy időben ismerjék fel a kockázati tényezőket egy veszélyes szituáció közben és megelőző intézkedéseket tegyenek.

Ahhoz, hogy a társadalom közös céljaként fogják fel a bűnmegelőzést, a szociális felelősségvállalásra történő nevelést látom helyénvalónak, hogy jobban megértsék a társadalmi felelősségvállalás lényegét és ösztönözze őket arra, hogy tegyenek a közösségük érdekében. A csapatmunka szemléletű ismeretek átadása hozzájárulna a diákok empátiái készségeinek és a közösségben történő felelősségvállalás megerősítésében.

A negatív aspektusaiként említeném többek között az idő és erőforrások hiányát és a diákok ellentétes véleményét. A magyar iskolarendszert túlterheltség jellemzi, mivel a diákokra és a tanárookra is egyaránt nagy nyomás nehezedik. Az alsó és a felsőoktatási egységekben egyaránt olyan nagy terjedelmű a tananyag, ami elveszi a diákok idejének nagyrésztét. A tanárok feladatainak sokasága is számos stresszt okoz. A diákok nem biztos, hogy jó véleménnyel lennének egy plusz tantárgy bevezetéséről, a már ismertetett probléma miatt. A diákok hajlandóságának felmérésével átfogó képet tudnának a bűnmegelőzés szereplői kapni, az eszköz alkalmazásának vizsgálatához.

Összességében a javaslataimat a bűnmegelőzési eszközök korszerűsítése, a bűnesetek számának csökkentése és az emberek biztonságérzetének javítása érdekében fogalmaztam meg.

10. FELHASZNÁLT IRODALOM

- Bányász Péter (2020): Közösségi média és közszolgálat. Budapest, Nemzeti Közszolgálati Egyetem Közigazgatási Továbbképzési Intézet
- Bányász Péter et. al. (2022): Okoseszközök. Éves továbbképzés az elektronikus információs rendszer biztonságáért felelős személy számára. Budapest, Nemzeti Közszolgálati Egyetem Közigazgatási Továbbképzési Intézet
- Barabás A. Tünde et. al. (2020): Alkalmazott Kriminológia. Budapest, Dialóg Campus
- Barabás A. Tünde et. al. (2020): Kriminológia MA. Budapest, Dialóg Campus
- Beccaria, Cesare (1998): A bűnökről és a büntetésekről, Eötvös József Kiadó, Budapest.
- Boda József (2019): Rendészettudományi Szaklexikon. Budapest, Dialóg Campus
- Éberhardt Gábor (2020/2): A bűnüldözés és a bűnmegelőzés rendészettudományi tényezői, Belügyi Szemle
- Gödöny József (1992): A bűnözés megelőzése. Kriminológiai Közlemények 43.
- Harmati Barbara – Szabó Imre (2020/5): A prediktív rendészet és az automatizált igazságszolgáltatás. Belügyi Szemle
- Horvayné Fehér Judit – Munk Sándor (2011): A rendőrségi informatikai hálózat fogalma, rendeltetése. Hadmérnök (VI. évf. 2. sz.)
- Jármay Tibor (2000/12): Bűnmegelőzés síppal, dobbal, Belügyi Szemle
- Kerecsi Klára (2001/8): Bűnözés Magyarországon, Magyar Tudomány
- Less Ferenc (2015/1): A közösségi hálózatok és a közösségi rendőrség kapcsolata (Mi keresni valója van a rendőrségnek a Facebookon?), Nemzetbiztonsági Szemle
- Medve Judit (2014/5): A rendészeti bűnmegelőzés hatékony eszközei, Magyar Rendészet
- Mezei Kitti (2020/4): A modern technológiák kihívásai a büntetőjogban, különös tekintettel a kiberbűnözésre, Állam- és Jogtudomány
- Molnár István Jenő (2019): A bűnmegelőzés értelmezése és Magyarország fejlődése, Pécsi Határőr Tudományos Közlemények 21.
- Muhi B. Béla (2017): E-Marketing és a közösségi média. Lehetőségek, trendek. In: Dr. Kiss Ferenc szerk. (2012/5): Tudomány és Erő. Újvidék, Vajdasági Magyar Akadémiai Tanács.
- Nyári Éva: Bűnüldözés és bűnmegelőzés Hadtudományi Szemle
- Papp János Tamás (2021): A közösségi média platformok szabályozása a demokratikus nyilvánosság védelmében. Budapest, Wolters Kluwer
- Papp Zoltán (2010/1): Virtuális magánhálózati kapcsolatok. Hírvillám
- Peter, Levine (2005/1): Az Internet és a civil társadalom. Információs Társadalom
- Pusztai László (1996): Bűnmegelőzés: fogalom, cél, dimenziók. Acta Universitatis Szegediensis: Acta juridica et politica 48. kötet
- Stefán Ibolya (2020): A mesterséges intelligencia adatvédelmi vonatkozásai. In: Modern Researches: Progress of the legislation of Ukraine and experience of the European Union. Baltija Publishing, Riga
- Steven, P. Lab (1988): Crime Prevention: Approaches, Practices and Evaluations. New York, Routledge

- Szűts Zoltán – Yoo Jinil (2018): A chatbotok jelensége, taxonómiája, felhasználási területei, erősségei és kihívásai. Információs Társadalom XVIII, 2. szám

11. JOGSZABÁLYOK

- 1994. évi XXXIV. törvény a Rendőrségről
- 20/2010. (OT 10.) ORFK utasítás a Rendőrség bűnmegelőzési tevékenységéről
- 1087/2011. (IV. 12.) Korm. határozat a Nemzeti Bűnmegelőzési Tanácsról
- Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)
- 1744/2013. (X. 17.) Korm. határozat a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiáról (2013-2023)
- Az Európai Parlament és Tanács (EU) 2016. április 27.-i 2016/680 irányelve a személyes adatoknak az illetékes hatóságok által a bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése, a vádeljárás lefolytatása vagy büntetőjogi szankciók végrehajtása céljából végzett kezelése tekintetében a természetes személyek védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 2008/977/IB tanácsi kerethatározat hatályon kívül helyezéséről
- 1291/2023. (VII. 19.) Korm. határozat a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiáról (2024–2034) és a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia 2024–2025. évekre vonatkozó intézkedési tervéről

12. INTERNETES HIVATKOZÁSOK

- <https://www.police.hu/hu/a-rendorsegrol/testulet/bunugyi-szakterulet/bunmegelozes>
- <https://kosztolanyigimnazium.hu/wp-content/uploads/2019/04/kdg-ksz-brfk.pdf>
- <https://eucpn.org/about-us>
- <https://cipc-icpc.org/en/mission-2/>
- http://debrecen.magiszteresely.hu/Tananyag/Informatika/INF_16-Az-internet-%C3%A9s-szol%C3%A1ltat%C3%A1sai.pdf
- <https://gyires.inf.unideb.hu/GyBITT/30/ch07s03.html>
- <https://lexiq.hu/e-mail>
- <https://www.rackhost.hu/tudaszbazis/honlap/mi-a-kulonbseg-weboldal-es-webshop-kozott/>
- <https://features.hu/kozossegi-oldalak/>
- <https://www.police.hu/>
- <https://nav.gov.hu/>
- <https://www.linkedin.com/pulse/social-media-crime-johnathan-tal#:~:text=Social%20Media%20as%20Crime%20Solver,for%20crimes%20before%20they%20happen>
- https://nmhh.hu/cikk/195715/Influencerek_kik_ok_es_honnan_jottek
- <https://bunmegelozes.info/hu/cikk/influencerekkel-bunmegelozesert>
- <https://www.police.hu/index.php/hu/hirek-es-informaciok/bunmegelozes/aktualis/videosok-a-bunmegelozesben>
- www.facebook.com/PoliceHungaryOfficial/live_videos
- <https://matebalazs.hu/hirdetes.html>
- <https://www.wordstream.com/online-ads>
- <https://expedient.hu/online-marketing-fontossaga.html>
- <https://www.sps.ed.ac.uk/news-events/news/police-and-government-use-online-influence-tactics-tackle-crime-and-shape>
- <https://www.cvshark.hu/mi-a-podcast-jelentese>
- <https://www.youtube.com/@bunmegelozesitanacsnemzeti6112>
- <https://www.youtube.com/@PoliceHungary>
- <https://www.forbes.com/sites/forbestechcouncil/2018/06/06/how-facebook-messenger-bots-are-revolutionizing-business/?sh=5d1b8f947f5e>

- <https://bernardmarr.com/are-alexa-and-siri-considered-ai/>
- <https://askizzy.org.au/>
- <https://bunmegelozes.info/hu/node/90>
- <https://bunmegelozes.info/>
- <https://facebook.com/nemzetibunmegelozesitanacs>
- <https://lawbirdie.com/advantages-of-a-mobile-based-platform-for-crime-investigation/>
- <https://okosnagyi.hu/android-alkalmazasok-mire-jok/>
- <https://www.hellolamppost.co.uk/>
- <http://lokacio.hu/mire-valo-a-qr-kod/>
- <https://www.statista.com/statistics/272014/global-social-networks-ranked-by-number-of-users/>
- <https://opsz.hu/koszonto/>
- <https://senstar.com/senstarpedia/facial-recognition-problems/>
- <https://www.hwsz.hu/hirek/64517/surveillance-arcfelismeres-tomeges-kina-export-megfigyeles-jog.html>

13. ÁBRAJEGYZÉK

1. ÁBRA: A LEGNÉPSZERŰBB KÖZÖSSÉGI OLDALAK 2023. JANUÁRJÁBAN.....	19
2. ÁBRA: A KÖZÖSSÉGI MÉDIÁBAN MEGJELENŐ BŰNMEGELŐZÉSI TARTALMAK GYAKORISÁGA ..	36
3. ÁBRA: A KÖZÖSSÉG BIZTONSÁGÁT SZOLGÁLÓ MOBILTELEFONOS APPLIKÁCIÓK IRÁNTI ÉRDEKLŐDÉS	37